

آزمون ۶ از ۱۴

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می شود.
امام خمینی (ره)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی سنجش دوازدهم – مرحله چهارم (۱۴۰۲/۱۰/۰۱)

علوم انسانی (دوازدهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون های آزمایشی سنجش و بهره مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون ها ، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می گردد. از شما عزیزان دعوت می شود، دیدگاه های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

@sanjesheducationgroup

@sanjeshserv

کانال های ارتباطی:

ریاضی و آمار

۱. گزینه ۲ درست است.

چون در تابع $y = x^2 - 4x + 1$ ضریب x^2 مثبت است، پس سهمی مینیمم دارد و کمترین مقدار تابع، عرض رأس سهمی است. بنابراین:

$$s \left\{ \begin{aligned} x &= \frac{-b}{2a} = -\frac{-4}{2} = 2 \\ y &= (2)^2 - 4(2) + 1 = -3 \end{aligned} \right. \quad \text{کمترین مقدار } -3$$

۲. گزینه ۱ درست است.

فرم کلی تابع خطی برابر $y = mx + b$ است و $m = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1}$

$$\begin{cases} f(3) = 3 \\ f(1) = 7 \end{cases} \Rightarrow m = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} = \frac{7 - 3}{1 - 3} = \frac{4}{-2} = -2$$

۳. گزینه ۴ درست است.

تابع درجه دوم (سهمی) $y = ax^2 + bx + c$ به شرط $a > 0$ در نقطه به طول $x = -\frac{b}{2a}$ مینیمم دارد. بنابراین:

$$s \left\{ \begin{aligned} 1 \\ -3 \end{aligned} \right. \text{ رأس سهمی } \Rightarrow x = \frac{-b}{2a} = -\frac{6}{2a} = 1 \Rightarrow -2a = 6 \Rightarrow a = -3$$

رأس سهمی را در معادله جایگزین می‌کنیم:

$$-3 = -3(1)^2 + 6(1) + b \Rightarrow -3 = 3 + b \Rightarrow b = -6$$

۴. گزینه ۳ درست است.

ضابطه تابع خطی به صورت $f(x) = ax + b$ است. چون این خط از نقاط $\begin{bmatrix} 3 \\ 5 \end{bmatrix}$ و $\begin{bmatrix} 2 \\ 2 \end{bmatrix}$ می‌گذرد، پس در معادله خط صدق می‌کند؛ داریم:

$$\begin{cases} f(2) = 2 \Rightarrow 2 = 2a + b \\ f(3) = 5 \Rightarrow 5 = 3a + b \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} -2a - b = -2 \\ 3a + b = 5 \end{cases} \Rightarrow a = 3$$

$$\begin{matrix} a=3 \\ 2a + b = 2 \end{matrix} \Rightarrow 6 + b = 2 \Rightarrow b = -4$$

$$\begin{matrix} a=3, b=-4 \\ f(x) = ax + b \end{matrix} \Rightarrow f(x) = 3x - 4 \Rightarrow f(1) = 3 \times 1 - 4 = -1$$

در نتیجه:

۵. گزینه ۲ درست است.

در تابع درجه دوم نقطهٔ ماکسیمم در رأس سهمی اتفاق می‌افتد؛ بنابراین:

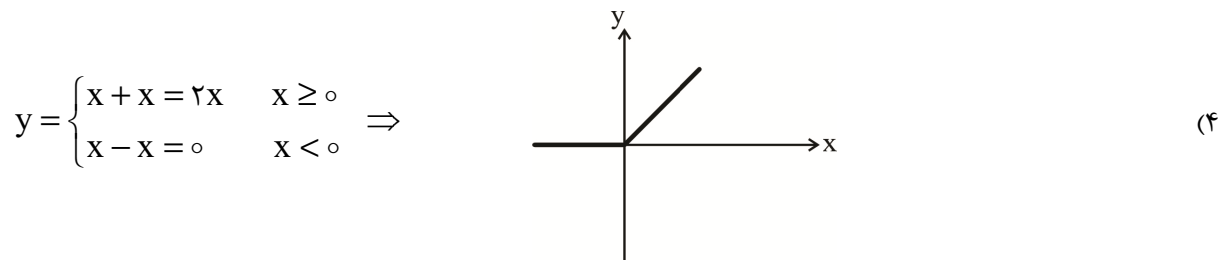
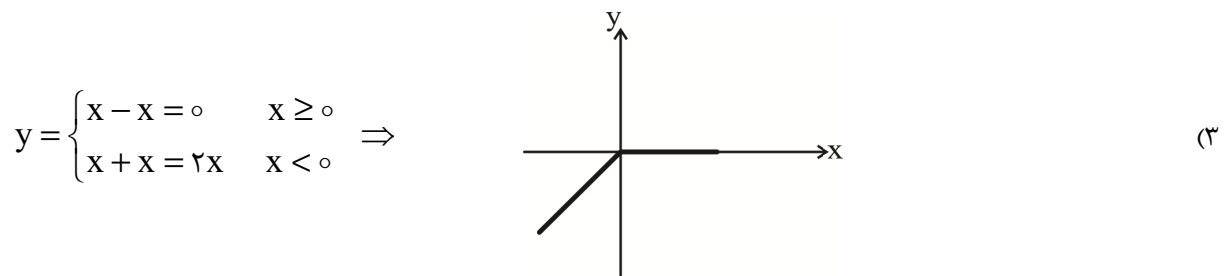
$$y = (k+1)x^2 - 2x - 1 \Rightarrow y = -\frac{\Delta}{4a} \Rightarrow 1 = \frac{4ac - b^2}{4a}$$

$$a = k+1, b = -2, c = -1$$

$$\Rightarrow 1 = \frac{4(k+1)(-1) - (-2)^2}{4(k+1)} \Rightarrow 4k + 4 = -4k - 4 - 4 \Rightarrow 8k = -12 \Rightarrow k = -\frac{3}{2}$$

۶. گزینه ۴ درست است.

نمودار توابع گزینه‌های ۱ و ۲ به شکل ۷ و ۸ هستند.

۷. گزینه ۴ درست است.

دامنه $-2 < x < 1$ را به صورت زیر تقسیم‌بندی می‌کنیم:

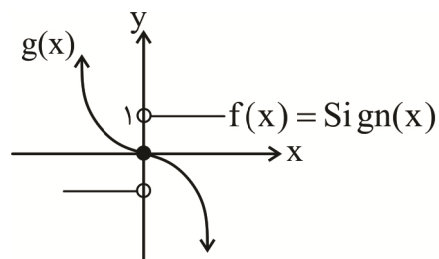
$$-2 < x \leq -1 \Rightarrow 1 \leq -x < 2 \Rightarrow [-x] = 1$$

$$-1 < x \leq 0 \Rightarrow 0 \leq -x < 1 \Rightarrow [-x] = 0$$

$$0 < x < 1 \Rightarrow -1 < -x < 0 \Rightarrow [-x] = -1$$

پس برد تابع $f(x) = [-x]$ به ازای $-2 < x < 1$ به صورت $\{-1, 0, 1\}$ است.

۸. گزینه ۱ درست است.

با توجه به نمودار ملاحظه می‌شود که دو تابع f و g فقط در مبدأ مختصات برخورد دارند.

۹. گزینه ۳ درست است.

با جایگذاری مقدار x در تابع داریم:

$$f(x) = [3x] - [5x]$$

$$f\left(\frac{1}{2}\right) = \left[3 \times \frac{1}{2}\right] - \left[5 \times \frac{1}{2}\right] = \left[\frac{3}{2}\right] - \left[\frac{5}{2}\right] = 1 - 2 = -1$$

۱۰. گزینه ۳ درست است.

$$(f \times g)(x) = f(x) \times g(x)$$

$$2x^4 + 4x^3 + x + 2 = (x + 2) \times g(x)$$

برای به دست آوردن ضابطه تابع $g(x)$ ، $2x^4 + 4x^3 + x + 2$ را بر $x + 2$ تقسیم می‌کنیم.

$$\begin{array}{r} \cancel{2x^2} + \cancel{6x^2} + x + 2 \mid x + 2 \\ \hline \cancel{2x^2} + \cancel{6x^2} \\ \hline \phantom{\cancel{2x^2} + \cancel{6x^2}} x + 2 \\ \hline \phantom{\cancel{2x^2} + \cancel{6x^2}} \\ \hline \phantom{\cancel{2x^2} + \cancel{6x^2}} 0 \end{array} \Rightarrow g(x) = 2x^3 + 1$$

۱۱. گزینه ۲ درست است.

چون دامنه f برابر $\{0, -2, 3\}$ است و از بین این سه عضو فقط $g(3)$ تعریف شده است؛ پس برد تابع $f + g$ به ازای $x = 3$ به دست می آید:

$$\begin{aligned} D_{f+g} &= D_f \cap D_g \\ D_f &= \{0, -2, 3\} \\ g(x) &= \sqrt{x-2} \Rightarrow x-2 \geq 0 \Rightarrow x \geq 2 \Rightarrow D_g = \{x \mid x \geq 2\} \\ \Rightarrow D_{f+g} &= D_f \cap D_g = \{3\} \\ (f+g)(3) &= f(3) + g(3) = 4 + 1 = 5 \end{aligned}$$

۱۲. گزینه ۱ درست است.

$$\begin{cases} f(-\frac{3}{2}) = -[-\frac{3}{2}] = -(-2) = 2 \\ f(\sqrt{2}+1) = \text{Sign}(\sqrt{2}+1) = 1 \end{cases} \Rightarrow f(-\frac{3}{2}) + f(\sqrt{2}+1) = 2 + 1 = 3$$

۱۳. گزینه ۱ درست است.

گام سوم چرخه آمار، گردآوری، سازماندهی و پاکسازی داده‌هاست. یعنی در این گام واقعاً کار عملی انجام می‌دهیم و داده‌ها را جمع‌آوری می‌کنیم. پس، اگر اشتباهی مشاهده کردیم، مجدداً بررسی آماری را برای آن داده خاص انجام می‌دهیم تا اشتباهمان اصلاح شود. ضمناً در این گام گاهی اوقات داده دور افتاده را حذف می‌کنیم. تعیین شاخص‌ها مربوط به گام چهارم و ایده‌های جدید مربوط به گام پنجم چرخه آمار است.

۱۴. گزینه ۲ درست است.

در گام دوم (طرح و برنامه‌ریزی) روش اندازه‌گیری، روش نمونه‌گیری، شیوه تحلیل داده‌ها، روش انجام کار و انتخاب واحد اندازه‌گیری مناسب انجام می‌شود.

۱۵. گزینه ۴ درست است.

با توجه به شکل میانگین داده‌ها برابر $2a - 2$ است. میانگین داده‌ها را محاسبه کرده و با $2a - 2$ برابر قرار می‌دهیم:

$$\bar{x} = \frac{3 + a + 3a - 4 + 13}{4} = \frac{4a + 12}{4} = a + 3 = 2a - 2 \Rightarrow a = 5 \Rightarrow \bar{x} = 8$$

داده‌ها: ۳, ۵, ۱۱, ۱۳

$$\sigma^2 = \frac{(3-8)^2 + (5-8)^2 + (11-8)^2 + (13-8)^2}{4} = \frac{25 + 9 + 9 + 25}{4} = 17$$

$$\sigma = \sqrt{17} \Rightarrow b = 8 + \sqrt{17}$$

اقتصاد

۱۶. گزینه ۱ درست است.

الف) زمانی بازار کالایی دچار کمبود تقاضا می‌شود که سطح قیمت‌ها بیشتر از قیمت تعادلی باشد. در این صورت دولت برای ایجاد تعادل در شرایط بازار و حمایت از مصرف‌کنندگان این محصول، سعی در کاهش قیمت‌ها و کاهش فاصله بین عرضه و

تقاضا و رسیدن بازار به وضعیت تعادلی دارد. بنابراین از طریق کاهش میزان مالیات بر مصرف، قیمت کالا کاهش می‌یابد و بازار به سمت تعادل حرکت می‌کند. (صفحات ۵۱ و ۶۳)

(ب) زمانی که قیمت شکر افزایش می‌یابد، تقاضا برای شکر کاهش می‌یابد و تقاضا برای کالاهای جانشین آن مانند قند و نبات بیشتر می‌شود؛ از طرفی با کاهش تقاضا برای شکر، تقاضا برای کالاهای مکمل آن مانند چای و قهوه نیز کاهش می‌یابد؛ در نتیجه بازار این محصولات دچار مزاد عرضه و سپس کاهش قیمت می‌شود. (صفحه ۴۹)

(پ) - دولت برای مدیریت مصرف بعضی از کالاها، به آن‌ها مالیات بر مصرف وضع می‌کند. در اینجا نیز برای کاهش مصرف بطری‌ها و قوطی‌های پلاستیکی، بر آن‌ها «مالیات بر مصرف» وضع می‌کند. (صفحه ۶۳)

- دولت بخشی از ارزش املاک و دارایی‌های افراد را مطابق قانون، به عنوان مالیات دریافت می‌کند. (ص ۶۲)

- مالیات بر درآمد شرکت‌ها در دسته مالیات بر درآمد مشاغل است که البته بعد از کسر هزینه‌ها اخذ می‌شود. (صفحه ۶۲ و ۶۱) (فصل دوم، درس پنجم - کالای مکمل را بشناسید - تعادل در بازار کالا و خدمات - درس ششم - انواع مالیات‌ها - مالیات غیرمستقیم - مالیات بر مصرف)

۱۷. گزینه ۴ درست است.

الگوی اقتصادی، نمایش ساده از یک واقعیت پیچیده در تمام حوزه‌ها است که با رها کردن جزئیات اضافی یک موضوع کمک می‌کند تا فرد تنها بر آنچه اهمیت دارد متمرکز شود. (صفحات ۳۵ و ۳۶)

۱۸. گزینه ۱ درست است.

(الف) اگر قرار باشد کارخانه هزینه‌های امکانات عمومی را پرداخت کند، هزینه‌هایش افزایش می‌یابد در حالی که درآمد آن، تغییری نکرده است. در واقع مجموع این هزینه‌ها که معادل ۱۵۰ میلیون تومان است که به هزینه‌های کارخانه اضافه می‌شود:

$$(40,000,000 + 50,000,000 + 60,000,000 = 150,000,000)$$

در این صورت اگر عملکرد کارخانه سود را نشان دهد، به اندازه همین هزینه‌ها کاهش پیدا می‌کند و اگر کارخانه زیان کرده باشد، به اندازه ۱۵۰ میلیون تومان، زیانش بیشتر می‌شود. پس می‌توان بدون انجام محاسبات مربوط به عملکرد کارخانه، تغییرات سود یا زیان کارخانه را تعیین کرد. در نتیجه، گزینه‌های (۲) و (۴) حذف می‌شوند.

(ب) اگر کارخانه بخواهد از امکانات عمومی دولتی استفاده کند باید با نرخ ۵٪، مالیات بر درآمد پرداخت کند. این میزان مالیات از درآمد کارخانه کم می‌شود. با توجه به اطلاعات داده شده، درآمد کارخانه از حاصل ضرب تعداد دستگاه‌های اکسیژن‌ساز در قیمتشان، محاسبه می‌شود. بنابراین خواهیم داشت:

$$\text{تومان } 20 \times 100,000,000 = 2,000,000,000 : \text{ ارزش دستگاه} \times \text{تعداد دستگاه‌های اکسیژن‌ساز} = \text{درآمد کارخانه}$$

$$\text{تومان } 100,000,000 = 5\% \times 2,000,000,000 : \text{درآمد کارخانه} \times \text{نرخ مالیات} = \text{میزان مالیات پرداختی کارخانه}$$

این میزان مالیات، از درآمد کارخانه کم می‌شود، بنابراین بدون محاسبه سود و زیان می‌توان نتیجه گرفت که؛ با پرداخت مالیات ۱۰۰ میلیون تومان از سود کارخانه کم می‌شود و یا در صورت زیان دهی، ۱۰۰ میلیون تومان به زیان کارخانه اضافه می‌شود.

(پ) با توجه به محاسبات قسمت‌های (الف) و (ب)؛ اگر کارخانه مالیات ندهد و سهم هزینه‌های عمومی را پرداخت کند، معادل ۱۵۰ میلیون تومان از سودش کم می‌گردد. اما در صورتی که مالیات بر درآمد پرداخت کند، معادل ۱۰۰ میلیون تومان از درآمد و همچنین سود سالانه‌اش کسر می‌گردد. بنابراین، پرداخت مالیات به اندازه ۵۰ میلیون تومان به نفع کارخانه است.

(صفحات ۶۱ و ۶۶) (فصل دوم، درس ششم - مالیات مستقیم - مالیات بر درآمد - برای تمرین و تفکر)

۱۹. گزینه ۲ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

(الف) منحنی مرز امکانات به عنوان یک الگوی ساده اقتصادی، وضعیت تولید را در یک بنگاه و یا یک کشور مورد ارزیابی قرار می‌دهد.

(ب) درست است. زمانی که از وضعیت ناکارایی (زیر مرز امکانات) به وضعیت کارایی نقل مکان می‌کنیم با استفاده از منابع غیرفعال می‌توان حداقل یکی از محصولات را در سطح بالاتری تولید کرد، بدون اینکه از میزان محصول دیگر بکاهیم.

(پ) برای انتقال نقاط ناکارا به روی مرز امکانات، از منابع غیرفعال استفاده می‌کنیم و نیازی به افزایش منابع نیست.

(ت) مرز امکانات مرزی است بین آنچه می‌توان تولید کرد و آنچه نمی‌توان، لذا فقط نقاط خارج از مرز امکانات (نقطه آرزوها) با منابع فعلی، غیرقابل دسترسی است.

(ث) در تغییر شرایط تولید از وضعیت ناکارایی به وضعیت کارایی به دلیل وجود منابع غیرفعال، تولیدکننده هیچ هزینه فرصتی نخواهد داشت.

ج) انتخاب بهترین وضعیت تولید، مستلزم آگاهی از نیاز جامعه یا مشتریان است و همچنین انتخاب وضعیتی است که سود بالاتری برای تولیدکننده ایجاد کند. بدیهی است نقاط ابتدایی و انتهایی که صرفاً به تولید یک محصول می‌پردازند نقاط بهینه‌ای نخواهند بود، چون هر دو گروه محصول را شامل نمی‌شوند. (صفحات ۳۶، ۳۷، ۳۸)

۲۰. گزینه ۴ درست است.

الف) درست است. دولت بعضی از فعالیت‌های اقتصادی را مانند کشاورزی، دامپروری، زراعت، پرورش ماهی، زنبورداری و کلاً مفید برای اقتصاد جامعه را از پرداخت مالیات معاف کرده است.

ب) نادرست است؛ زیرا دولت سالانه بخشی از درآمد خود را که از طریق ایجاد بدهی تأمین می‌کند؛ از مردم قرض می‌گیرد (نه اینکه به آن‌ها قرض بدهد) یا آن‌ها را در طرح‌های عمرانی و سرمایه‌گذاری شریک و از این طریق کسب درآمد می‌کند. (صفحه ۶۵)

پ) نادرست است؛ زیرا ناپایداری درآمدهای دولت که از محل فروش دارایی‌های تجدیدناپذیر حاصل می‌شود؛ به علت نوسانات قیمتی، قابل تحریم بودن آن‌ها و تعلق آن‌ها به نسل‌های بعدی است و در صورت فروش باید صرف خلق دارایی‌های دیگر شود. (صفحه ۶۴)

ت) درست است. (صفحه ۶۳)

ث) نادرست است؛ زیرا تعرفه‌ها و عوارض گمرکی، تابع سیاست‌های کلان بازرگانی و شرایط اقتصادی است و عوارض گمرکی مالیات غیرمستقیم است و نه مستقیم. (صفحه ۶۲) (فصل دوم، درس ششم - انواع مالیات - مالیات غیرمستقیم - مالیات بر ارزش افزوده - سایر درآمدهای دولت)

۲۱. گزینه ۲ درست است.

کالای پست، کالایی است که در زمان کاهش درآمد خانوار جانشین کالای عادی می‌شود. در واقع برای بررسی در منحنی تقاضای این کالا به جای اینکه تغییرات مقدار تقاضا را با قیمت محصول ارزیابی کنیم از درآمد خانوار استفاده می‌کنیم؛ بدیهی است کاهش درآمد خانوار موجب افزایش مقدار تقاضا و افزایش درآمد، موجب کاهش مقدار تقاضا می‌شود. اگر قیمت کالای پست را ثابت فرض کنیم کاهش درآمد خانوار، منحنی تقاضای این کالا را به سمت راست جابه‌جا کرده و سطح تقاضا افزایش می‌یابد.

۲۲. گزینه ۱ درست است.

الف) هزینه فرصت افزایش تولید برای دستگاه اکسیژن‌ساز به دلیل شرایط کرونا، ارزش میزان تولیدی است که از ایمپلنت دندان کاهش پیدا می‌کند. با توجه به منحنی مرز امکانات و حرکت از نقطه A به B، میزان ۱۰ واحد ایمپلنت دندان کاسته شده که معادل ۸۷,۵۰۰,۰۰۰ تومان بوده است. در نتیجه می‌توان قیمت هر واحد ایمپلنت را به شرح زیر محاسبه کرد:

تومان ۸۷,۵۰۰,۰۰۰ = ارزش میزان ایمپلنت که کاهش یافته : هزینه فرصت افزایش تولید

قیمت هر واحد × میزان کاهش ایمپلنت = هزینه فرصت افزایش تولید

تومان ۸,۷۵۰,۰۰۰ = قیمت هر واحد ایمپلنت → قیمت هر واحد ۱۰ × ۸۷,۵۰۰,۰۰۰ =

(صفحات ۳۷ و ۳۶)

ب) افزایش نیروی کار در بخش تولید دستگاه اکسیژن‌ساز، چون فقط در یک خط تولید و صرفاً با یک منبع رخ داده است؛ باعث اتلاف نیرو و ناکارایی می‌شود و منحنی مرز امکانات را تغییر نمی‌دهد. (صفحه ۴۱)

پ) منابع مالی ناشی از معافیت‌های مالیاتی، این امکان را برای شرکت فراهم کرده تا سطح تکنولوژی خود را ارتقا داده و موجب بهره‌وری بیشتر شود، لذا کل منحنی مرز امکانات به سمت راست خود منتقل و سطح تولید افزایش می‌یابد. (فصل اول، درس چهارم - الگوی مرز امکانات تولید - برای تمرین و تفکر)

۲۳. گزینه ۱ درست است.

الف) در قیمت ۱۲۰ اگرچه تولیدکننده به دلیل بالا بودن قیمت ۴۸ واحد کالا تولید کرده است اما مردم فقط ۱۶ واحد آن را خریداری کرده‌اند؟

$$۱۹۲۰ = ۱۶ \times ۱۲ = \text{حداکثر درآمد}$$

قیمت تعداد

ب) همچنین در قیمت ۴۰ اگر چه به دلیل پایین بودن قیمت خانوارها ۴۸ واحد تقاضا داشته‌اند، اما تولیدکننده در این قیمت فقط ۱۶ واحد تولید و به خانوارها فروخته است؛ سپس:

$$۶۴۰ = ۱۶ \times ۴۰ = \text{حداکثر پرداختی خانوار}$$

قیمت تعداد

پ) در قیمت ۱۴۰ تولید کنند ۵۶ واحد کالا تولید کرده و برای همه آن نیز هزینه تولید را پرداخت کرده است (اگرچه

توانسته تمام این تعداد محصول را به فروش برساند) پس:

$448 = 56 \times 8$ = هزینه آشکار یک واحد کالا $\times$ تعداد کل کالای تولیدشده = هزینه آشکار تولید در سطح قیمت ۱۴۰
(ت) همچنین در قیمت ۲۰ تولیدکننده فقط ۸ واحد کالا تولید و برای این تعداد هزینه‌های پنهان را پذیرفته (اگر چه میزان تقاضا به دلیل ارزان بودن بسیار زیادتر است)

پس:

$40 = 8 \times 5$ = هزینه آشکار یک واحد کالا $\times$ تعداد کل کالای تولیدشده = هزینه پنهان تولید در سطح قیمت ۲۰

(ص ۵۱)

۲۴. گزینه ۳ درست است.

(الف) دولت علاوه بر حمایت از حقوق مالکیت و اجرای قراردادهای، با وضع قوانین و مقرراتی ویژه در زمینه‌های مختلف می‌کوشد تا وجود اطلاعات و آگاهی‌های لازم را برای افراد تضمین کند؛ مثلاً سازمان استاندارد وظیفه دارد کیفیت یا عدم کیفیت محصولات را تأیید کند. که در این مثال کیفیت کنسروها و کمپوت‌های کارخانه (الف) تأیید نشده است. (صفحه ۵۸)

(ب) این مثال هم در ارتباط با وضع قوانین و مقرراتی ویژه در زمینه‌های مختلف برای تضمین وجود اطلاعات و آگاهی‌های لازم برای افراد است. در واقع افراد نمی‌توانند بدون داشتن صلاحیت‌های لازم وارد مشاغل مختلف شوند.

(پ) دولت با تعریف و اجرای حقوق مالکیت، امنیت خرید و فروش و مبادلات را بهبود می‌بخشد. دولت اجازه نمی‌دهد تا زمانی که فروشنده اثبات نکند که مالک واقعی چیزی است، آن را بفروشد. در واقع مثال آقای محمدی در ارائه اسناد مالکیت برای فروش خانه‌اش، نمونه‌ای از همین حمایت از حقوق مالکیت است. (صفحه ۵۷) (فصل دوم، درس ششم - بهبود عملکرد بازار)

۲۵. گزینه ۴ درست است.

(الف) مجموعه گسترده‌ای از قوانین و مقرراتی که توسط دولت وضع و اجرا می‌شود به منظور تسهیل و تشویق مبادلاتی است که به نفع خریداران و فروشندگان است و از بروز شرایطی که به مبادلات آن‌ها آسیب می‌زند جلوگیری می‌کند.

(ب) دولت با تعریف و اجرای حقوق مالکیت، امنیت خرید و فروش و مبادلات را بهبود می‌بخشد و تا زمانی که فروشنده اثبات نکند مالک واقعی چیزی است اجازه نمی‌دهد آن را بفروشد. علاوه بر این دولت با وضع قوانین و مقرراتی ویژه در زمینه‌های مختلف می‌کوشد تا وجود اطلاعات و آگاهی‌های لازم را برای مبادله بین افراد تضمین کند. (صفحات ۵۶، ۵۷، ۵۸)

۲۶. گزینه ۳ درست است.

(الف) در شرایطی که سطح قیمت کالا کمتر از سطح قیمت تعادلی باشد، مقدار تقاضا بیشتر از مقدار تقاضای تعادلی و مقدار عرضه کمتر از مقدار عرضه تعادلی خواهد بود. در این حالت گروهی از مصرف‌کنندگان قادر به خرید کالای مورد نظر خود نمی‌شوند و بازار محصول مورد نظر با «کمبود» مواجه می‌شود. (صفحه ۵۱)

(ب) کاهش هزینه‌های تولید در شرایطی که قیمت‌ها ثابت هستند موجب افزایش سود و در نتیجه افزایش انگیزه تولیدکنندگان برای تولید بیشتر می‌شود، در این شرایط منحنی عرضه به سمت راست خود منتقل می‌شود. (کاهش قیمت مواد اولیه و عوامل تولید و نیز ابداعات و اختراعات در فرآیند تولید، موجب کاهش هزینه‌های تولید می‌شود). (صفحه ۵۰)

(فصل دوم، درس پنجم - فروشندگان یا عرضه‌کنندگان و فرآیند تصمیم‌گیری آن‌ها - تعادل در بازار کالا و خدمات)

۲۷. گزینه ۳ درست است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

(الف) در یک دسته‌بندی عمده، مالیات‌ها به دو گروه اصلی مستقیم و غیرمستقیم تقسیم می‌شوند.

(ب) دولت به منظور انجام وظایف عمومی خود و همچنین تأمین سطح مشخصی از کالاها و خدمات عمومی اقدام به دریافت مالیات از مردم می‌کند.

(ت) مالیات بر ارزش افزوده در گروه مالیات‌های غیرمستقیم قرار می‌گیرد.

(ج) فروش اوراق مشارکت به مردم به منظور ایجاد بدهی برای دولت، درآمدی ماندگار نیست؛ زیرا با پایان یافتن پروژه‌های دولتی این منبع درآمدی دولت نیز پایان می‌یابد.

(صفحات ۵۶، ۶۰، ۶۱، ۶۳)

۲۸. گزینه ۴ درست است.

الف) محصول سویا برای خانم کریمی، کالای پست محسوب می‌شود که با کاهش درآمد، تقاضایش افزایش پیدا می‌کند و با در نظر گرفتن منحنی تقاضا - درآمد، کاهش درآمد موجب حرکت نقطه تقاضا به سمت راست خود و در جهت افزایش مقدار تقاضا روی منحنی می‌شود. (صفحه ۴۹)

ب) دولت‌ها برای اداره امور کشور با توجه به درآمدها و هزینه‌هایشان، نیاز به یک برنامه دارند که در قالب «بودجه» نشان داده می‌شود. (صفحه ۶۵)

پ) در بازار عوامل تولید، خانوارها صاحبان عوامل تولید هستند و دولت و بنگاه‌ها در ازای دریافت عوامل تولید، بهای آن‌ها را به خانوارها پرداخت می‌کنند.

بررسی گزینه‌های نادرست:

(۱) نادرست است؛ زیرا (ب) برنامه دولت برای اداره امور کشور، بودجه نام دارد.

(۲) نادرست است؛ زیرا پرداخت کالا و خدمات به خانوارها و دریافت بهای آن‌ها توسط بنگاه‌ها در بازار کالا و خدمات صورت می‌گیرد و درواقع نیمه بالایی جریان چرخشی درآمد است.

(۳) نادرست است؛ زیرا دریافت مالیات توسط دولت از خانوارها و بنگاه‌ها و ارائه کالا و خدمات عمومی به آن‌ها، در بازار عوامل تولید صورت نمی‌گیرد و در واقع رابطه مالی بین دولت و خانوارها و بنگاه‌های تولیدی است. (صفحه ۵۹)

(فصل دوم، درس پنجم - کالاهای پست و معمولی را بشناسید - درس ششم - بودجه دولت - جایگاه دولت در جریان چرخشی درآمد)

۲۹. گزینه ۳ درست است.

الف) مالیات‌های مستقیم شامل مالیات بر درآمدها و مالیات بر دارایی می‌شود، توجه کنید مالیات بر درآمد املاک و مالیات بر حقوق در بطن مالیات بر درآمدها وجود دارد و نباید دوباره حساب شود؛

میلیون تومان $۸۰۸۰ = ۴۵۸۰ + ۳۵۰۰ =$ مجموع مالیات‌های مستقیم

(مالیات بر درآمدها) (مالیات بر دارایی)

ب) مهم‌ترین مالیات در جامعه مالیات بر درآمدها است؛ یعنی ۴۵۸۰ میلیون تومان.

پ) مالیات‌های مستقیم در ایران شامل مالیات بر مصرف، حقوق و عوارض گمرکی و مالیات بر ارزش افزوده می‌شود، پس:

میلیون تومان $۵۸۸۰ = ۲۰۰۰ + ۱۸۳۰ + ۶۴۰ + ۱۴۱۰ =$ مجموع مالیات‌های غیرمستقیم

مالیات بر ارزش افزوده (عوارض گمرکی) (عوارض شهرداری) مالیات بر مصرف

(ص ۶۲، ۶۳)

۳۰. گزینه ۴ درست است.

با استفاده از اطلاعات جدول می‌توانیم به مجهول‌های مورد نظر سؤال برسیم گاهی رعایت ترتیب موارد خواسته شده امکان‌پذیر نیست؛ لذا ابتدا قسمت (ب) سوال را حل می‌کنیم:

ب: اعتبار مالیاتی هر تولیدکننده در واقع مالیات بر ارزش افزوده ناخالص تولیدکننده قبلی است. پس:

$۵۰۰ =$ مالیات بر ارزش افزوده ناخالص مرحله اول = اعتبار مالیاتی مرحله دوم

$۱۸۰۰ =$ مالیات بر ارزش افزوده ناخالص مرحله دوم = اعتبار مالیاتی مرحله سوم

$۳۲۰۰ =$ مالیات بر ارزش افزوده ناخالص مرحله سوم = اعتبار مالیاتی مرحله چهارم

$۶۸۰۰ =$ مالیات بر ارزش افزوده ناخالص مرحله چهارم = اعتبار مالیاتی مرحله پنجم

همچنین مجموع مالیات‌های خالص همان مالیات بر ارزش افزوده ناخالص مرحله آخر تولید است، پس:

$۱۸۰۰۰ =$ مالیات بر ارزش افزوده ناخالص مرحله آخر

الف) مالیات بر ارزش افزوده خالص، از تفاضل مالیات ناخالص و اعتبار مالیاتی به‌دست می‌آید. (لازم به ذکر است اعتبار مالیاتی مرحله اول تولید همیشه برابر با صفر است.)

$۵۰۰ = ۵۰۰ - ۰ =$ مالیات خالص مرحله اول

اعتبار مالیاتی ناخالص

$۱۳۰۰۰ = ۱۸۰۰۰ - ۵۰۰ =$ مالیات خالص مرحله دوم

$$۴۰۰ = ۳۲۰۰ - ۱۸۰۰ = \text{مالیات خالص مرحله سوم}$$

$$۳۶۰۰ = ۶۸۰۰ - ۳۲۰۰ = \text{مالیات خالص مرحله چهارم}$$

$$۱۱۲۰۰ = ۱۸۰۰۰ - ۶۸۰۰ = \text{مالیات خالص مرحله آخر}$$

پ) قیمت قبل از محاسبه مالیات از ضرب عدد ۱۰ در مالیات ناخالص همان مرحله از تولید به دست می‌آید؛ بنابراین:

$$۱۰ \times \text{مالیات ناخالص} = \text{قیمت اولیه}$$

$$۶۸۰۰۰ = ۶۸۰۰ \times ۱۰ = \text{قیمت قبل از محاسبه مالیات در مرحله چهارم}$$

$$\text{مالیات ناخالص} + \text{قیمت اولیه} = \text{قیمت بعد از محاسبه مالیات}$$

$$۷۴۸۰۰ = ۶۸۰۰۰ + ۶۸۰۰ = \text{قیمت بعد از مالیات مرحله چهارم}$$

(ص ۶۳)

علوم و فنون ادبی

۳۱. گزینه ۲ درست است.

اصلاح گزینه نادرست:

انوری و سنایی تحولی در غزل ایجاد کردند که باعث ظهور شاعران بزرگی در قرن هفتم در حوزه غزل شد. (علوم و فنون ۱ - ص ۸۱)

۳۲. گزینه ۳ درست است.

اصلاح گزینه نادرست:

سادگی بیان و قدرت عواطف در شعر بیشتر شد. (علوم و فنون ۱ - ص ۸۲)

۳۳. گزینه ۱ درست است.

رواج هجو در شعر از ویژگی‌های فکری شعر این دوره است. (علوم و فنون ۱ - ص ۸۴)

۳۴. گزینه ۳ درست است.

اصلاح عبارت‌های نادرست:

الف) انجمن ادبی اصفهان در زمان نادرشاه و کریم‌خان زند توسط عبدالوهاب نشاط تأسیس شد.

پ) توجه به ادبیات در دربار قاجار و رونق بازار شعر و شاعری و مدح شاهان از عوامل ایجاد نهضت بازگشت ادبی محسوب می‌شود.

ت) فرخی یزدی از شاعران شاخص دوره بیداری و سراینده شعر «آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی / دست خود ز جان شستم از برای آزادی» است. سراینده شعر «جنگ ننگ است در شریعت من» ادیب‌الممالک فراهانی است. (علوم و فنون ۳ - درس ۱)

۳۵. گزینه ۲ درست است.

اصلاح بخش‌های نادرست:

از بارزترین ویژگی‌های ادبیات دوره بیداری توجه به مردم است. شاعران این دوره به انعکاس خواست‌ها و علایق توده مردم پرداختند و به دفاع از کارگران و ضعیفان توجه داشتند. ابوالقاسم لاهوتی و فرخی یزدی از شاخص‌ترین شاعران این حوزه‌اند.

همچنین جایگاه زنان در اجتماع نیز مورد توجه شاعران عصر بیداری قرار گرفت. (علوم و فنون ۳ - ص ۴۴)

۳۶. گزینه ۴ درست است.

اصلاح گزینه نادرست:

سبک نویسندگی در دوره بیداری مطابقت کامل با ادبیات داستانی جدید نداشت. (علوم و فنون ۳ - ص ۴۶)

۳۷. گزینه ۴ درست است.

الف) مفهوم «وطن» در این بیت به معنای اقامت گزیدن است.

ب) مفهوم «آزادی» در بیت «ب» در مفهوم دوره بیداری (دموکراسی) است.

پ) «آزادی» در این بیت معنای مقابل گرفتاری و بندگی است. (علوم و فنون ۳ - درس ۴)

ت) در این بیت «وطن» در مفهوم دوره بیداری یعنی سرزمینی با اشتراکات قومی و فرهنگی است.

۳۸. گزینه ۳ درست است.

(۱) «سنگ و سگ»

(۲) «تاب و عتاب»

(۴) «تان و چنان» جناس ناهمسان افزایشی دارند.

توجه: در گزینه ۴ واژه‌های «شام» به کاررفته در دو مصراع جناس همسان دارند ولی چون در سؤال تفاوت نوع جناس ناهمسان خواسته شده است، پاسخ سؤال گزینه ۳ است که در این بیت واژگان «زهره و بهره» جناس ناهمسان اختلافی دارند. (علوم و فنون ۱ - درس ۱۲)

۳۹. گزینه ۴ درست است.

(۱) «داد» به معنی عدل و «بداد» * توجه کنید وندهای تصریفی (نشانه‌های جمع، یاء نکره، تر و ترین، ب/ن / می در افعال) در بررسی آرایه جناس در نظر گرفته نمی‌شوند.

(۲) در این بیت «که» یکبار به معنی «چه کسی» و یکبار به عنوان «حرف ربط» به کار رفته است.

(۳) «روی» در مصراع اول در معنی چهره و در مصراع دوم در معنی فلز روی به کار رفته است.

(۴) «مهر» در هر دو مصراع به معنی محبت به کار رفته است و جناس ندارد. (علوم و فنون ۱ - درس ۱۲)

۴۰. گزینه ۳ درست است.

الف) «سر» و «سرو» جناس افزایشی دارند و همچنین «بالا» (قامت) و «بالا» (عالم معنا) نیز جناس همسان دارند.

ب) «دیده» در مصراع اول به معنی دیدن و در مصراع دوم به معنی چشم به کار رفته و جناس همسان دارد.

در بیت‌های «پ و ت» جناس ناهمسان حرکتی بین واژه‌های «تُرک و تُرک» و «دُرد و دَرَد» دیده می‌شود. (علوم و فنون ۱ - درس ۱۲)

۴۱. گزینه ۱ درست است.

(۱) جناس ندارد؛ زیرا واژه مرکب «پرجوش» با واژه «گوش» جناس نمی‌سازد. تشخیص دارد. (گویا بودن «گل» و منادا واقع شدن «بلبل» تشخیص است)

(۲) تلمیح به داستان کوه طور و حضرت موسی و مراعات نظیر (کوه، دشت، صحرا) و (فروغ، نور، ضیا)

(۳) واج‌آرایی «ش» و مصراع دوم تضمین مصراع‌ی از حافظ (منم که شهره شهرم به عشق ورزیدن / منم که دیده نیالوده‌ام به بد دیدن)

(۴) سجع و جناس بین واژگان (پس، بس و کس) و جناس (ما و را) (ترکیبی)

۴۲. گزینه ۲ درست است.

الف) تلمیح به «ارژنگ» کتاب مانی

ب) جناس همسان دارد؛ واژه «خطر» یکبار به معنی خطر کردن و یکبار در معنی بزرگی به کار رفته است.

پ) ترصیع دارد؛ واژگان دو مصراع دو به دو سجع متوازی دارند. (سخاوت، شجاعت / نیل، بیل / بخیل، ذلیل)

ت) واژه آرایه‌ی دارد؛ واژگان «چون» و «درخت» تکرار شده‌اند.

ث) اشتقاق دارد؛ «منعم و نعمت» و «مقدم و تقدیم» هم‌ریشه‌اند.

رد سایر گزینه‌ها:

(۱) «الف» اشتقاق ندارد.

(۳) «ث» ترصیع ندارد، «پ» جناس همسان ندارد و «الف» اشتقاق ندارد.

(۴) «پ» تلمیح ندارد، «ث» ترصیع ندارد، «ت» جناس همسان ندارد و «ب» اشتقاق ندارد. (ترکیبی)

۴۳. گزینه ۱ درست است.

توجه داشته باشید که اگر حرف «و» دومین واج در هجا نباشد، صامت است و اگر حرف روی صامت باشد، قاعده قافیه «دو» است. پس قافیه بیت گزینه «۱» بر اساس قاعده دو ساخته شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها: در گزینه‌های «۲ و ۳»، در واژگان قافیه (خو، کو، بو) مصوت بلند «و» و در بیت گزینه «۴» در واژگان قافیه (بلا، ماجرا) مصوت بلند «ا» حرف روی و به تنهایی اساس قافیه هستند و قاعده قافیه «یک» است. (علوم و فنون ۱ - ص ۹۰)

۴۴. گزینه ۳ درست است.

توجه داشته باشید که گاهی قافیه جناس همسان (تام) است و شباهت زیادی به ردیف دارد به‌ویژه، اگر بیت ذوقافیتین باشد. درحالی‌که ردیف باید از نظر لفظ و معنا عیناً تکرار شود. در گزینه «۳» واژه «روان» در دو معنای: جاری و روح قافیه و جناس همسان است و «جویش و بویش» قافیه دوم بیت است و بیت ذوقافیتین است. بررسی «ردیف» سایر گزینه‌ها:

(۱) است (توجه داشته‌باش که شکل نوشتاری «است» فریب‌ت ندهد).

(۲) بیست

(۴) گرفت (علوم و فنون - ۱ ص ۸۹)

۴۵. گزینه ۴ درست است.

«پ» و «ث» اطلاعات نادرستی در مورد قافیه بیت به‌دست می‌دهند. بیت ذوقافیتین است یعنی، «نیست» در دو معنای فعل و صفت (نابود) قافیه و جناس است، همچنین، «باد» در دو معنای اسم (جریان هوا) و فعل دعایی (باشد) قافیه و جناس است. پس بیت ردیف ندارد و عبارت «پ» نادرست است. منظور از تبصره در کتاب درسی وجود حروف الحاقی در قافیه است. هیچ‌یک از دو قافیه حروف الحاقی ندارند و عبارت «ث» نیز نادرست است.

بررسی سایر عبارت‌ها:

الف) حروف اصلی در «نیست» مصوت + صامت است ولی در واژه باد الگوی قافیه مصوت + صامت است. چون در سؤال قید «کاملاً نادرست» ذکر شده پس این گزینه پاسخ سؤال نیست چون این الگو دربارهٔ واژه «نیست» که یکی از واژگان قافیه است صدق می‌کند.

ب) هر دو قافیه جناس همسان (تام) است.

ت) هر دو شکل حروف قافیه (مصوت + صامت و مصوت + دوصامت) در دو قافیه دیده می‌شود. (علوم و فنون ۱ - ص ۸۹، ۹۱)

۴۶. گزینه ۳ درست است.

در بیت تنها یک مورد اختیار امکان حذف همزه در واژه «آن» دیده می‌شود. توجه داشته باشید که «همزه» پس از «مصوت» قابل حذف نیست و «ضمیر» «او» که همزه آغازین دارد، یک‌بار پس از «با» و بار دیگر پس از «که» قرار گرفته که آخرشان «مصوت» است. نکته قابل توجه دیگر همزه آغاز هجا در کلمه «آید» است که چون بعد از «ن» ساکنی آمده‌است که بعد از مصوت بلند است حذف کردن و حذف نکردن همزه تغییری در وزن شعر ایجاد نمی‌کند، یعنی چه بگوییم «عنبر فشان آید» چه «عنبر فشا ناید» تفاوتی در وزن ایجاد نمی‌شود. در چنین موقعیت‌هایی اختیار حذف همزه به حساب نمی‌آید. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) وزن بیت در هر مصراع از تکرار چهاربار «مفاعیلن» تشکیل شده است.

(۲) واژه تک‌هجایی «صبح» تنها هجای کشیده بیت است.

(۴) مصوت کوتاه «-» در پایان «نسیم» معادل مصوت بلند خوانده می‌شود که هجای سوم «مفاعیلن» در رکن اول است.

(علوم و فنون ۳ - ص ۴۹، ۵۰)

۴۷. گزینه ۴ درست است.

در واژه «سوی» مصوت بلند «و» کوتاه و مصوت کوتاه در آخر «ی» بلند خوانده می‌شود و همزه آغازین واژه‌های «این» و «آن» خوانده نمی‌شود.

بررسی اختیارات شاعری در ابیات گزینه‌ها:

(۱) اختیار حذف همزه و بلند تلفظ شدن مصوت کوتاه:

مَ نَزْمِه-ری	کِ دَا رَم بر	نَ گَر دم
---U	---U	--U
تُ رَا گَر خَا	طِر مِه-رَس	تُ گَر کین
---U	---U /	--U
مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعی (فعولن)

(۲) بلند تلفظ شدن مصوت کوتاه و حذف همزه:

ة مِ کَا رَم	زِ خُد کَا مِی	بِ بَد نَا مِی	کِ شِی دَا خَر
---U /	---U	---U	---U
نَ هَان کِی مَا	نَ دَان رَا زِی	کَ زَو سَا زَن	د مَح فِل هَا
---U	---U	---U	---U
مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن

(۳) کوتاه تلفظ شدن مصوت بلند، حذف همزه:

خَ لَد گَر	بِ پَا خَا	رِی یَا سَان	بَ رَا ید
--U	--U	--U /	--U
چَ سَا زَم	بِ خَا رِی	کِ دَر دِل	نِ شِی نَد
--U	--U	--U	--U
فعولن	فعولن	فعولن	فعولن

(۴) کوتاه تلفظ شدن مصوت بلند، بلند تلفظ شدن مصوت کوتاه، حذف همزه:

پَس سَوِی کَا	رِی فَرَسْتَا	دَان دَگَر
--U-	--U-	-U-
تا آ زین دِی	گَر شَ وُدَاو	بَا خَ بَر
--U-	--U-	-U-

(علوم و فنون ۳ - ص ۴۹، ۵۳)

۴۸. گزینه ۲ درست است.

در بیت گزینه ۲ «تنها بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در کسره اضافه «فکر» دیده می شود.

توجه داشته باشید که مصوت «ی» در واژگانی مانند «زیان» همواره کوتاه است و اختیار زبانی محسوب نمی شود. بررسی اختیارات در سایر گزینه ها:

منَ عَمَ مَ کُنْ	زِ عَشِ قِ وِ	پِی مُفِ تِ یِ	زَ مان
-U--	UU-U	-U-- ✗	-U
مَع ذو رِ دا	رَ مَتِ کِ تِ	او رَا نَ دِی	دِ ای
-U--	UU-U	-U--	-U
مستفعلن	مفاعِلُ	مستفعلن	فعل

(۱)

مَن نِ می گو	یَمِ زِ یانِ کُنْ	یا بِ فِکِ رِ	سود باش
--U-	--U-	--U- ✗	-U-
ای زِ قُر صَت	بی خَ بَرِ دَر	هَر چِ هَسِ تِی	زود باش
--U-	--U-	--U-	-U-
فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعِلن

(۲)

کَشِ تِ یِ با	دِ بِ یا وَر	کِ مَ را بِی	رُخِ دوست
--U- ✗	--UU	--UU	-UU
گَشِ تِ هَر گو	شِ یِ چَشِ مَز	غَ مِ دِلِ دَر	یا بِی
--U-	--UU	--UU	--
فاعلاتن (فاعلاتن)	فاعلاتن	فاعلاتن	فعلن

(۳)

آن آهو ی	سِ یِه چَش	مَز دا مِ ما	بُ رَوْنِ شُد
-U-- U-	--U	-U--	--U
یا رانِ چِ چا	رِ سا زَم	با اینِ دِلِ	رِ می دِ
-U--	--U	-U-- ✗	--U
مستفعلن	فعولن	مستفعلن	فعولن

(۴)

(علوم و فنون ۳ - ص ۴۹، ۵۴)

۴۹. گزینه ۱ درست است.

شاعر در مصوت‌های کوتاه «گ» به ترتیب در «واو» عطف پس از «من»، مصوت کوتاه پایانی «تو» و «واو» ربط پس از «غافلیم» از اختیار «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه» بهره برده است. اما در «واو» عطف پس از «ماه» چنین اختیاری نیست؛ پس گزاره گزینه ۱ «نادرست بیان شده و از این نوع اختیار سه بار استفاده شده است» بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) در اولین رکن مصراع دوم که همان رکن چهارم بیت است، همزه آغازین «این» که هجای دوم است، خوانده نمی‌شود.

۳) واژه‌های «خورشید» و «نیست» هجای کشیده هستند. واژه «خورشید» در پایان مصراع اول معادل هجای بلند است.

۴) وزن این بیت «مفاعیلن مفاعیلن فعولن» است که از نوع همسان تک‌پایه‌ای می‌باشد. توجه داشته باشید که رکن پایانی می‌تواند یک یا دو هجا کمتر از پایه‌های آوایی دیگر باشد. (علوم و فنون ۳ - درس پنجم)

۵۰. گزینه ۴ درست است.

وزن گزینه ۴: مستفعلُ فاعلاتُ فع لن یا (مفول مفاعِلن فعولن) است.
وزن سایر گزینه‌ها: مستفعل فاعلاتُ مفعولن یا (مفعولُ مفاعِلن مفاعِلن) است.

۵۱. گزینه ۳ درست است.

همه گزینه‌ها تصویر آمدن فصل بهار را ترسیم می‌کنند ولی در گزینه ۳ علت خوشبویی باد صبا را آمدن از نزد معشوق می‌داند که تناسبی با سایر گزینه‌ها ندارد. (علوم و فنون ۱ - ص ۹۳)

۵۲. گزینه ۲ درست است.

مفهوم بیت سؤال و ابیات «الف و ب» توصیه به خوش‌باشی و اشاره به زودگذر بودن و ناپایدار بودن دنیا است.
(علوم و فنون ادبی ۱ - ص ۹۸)
مفهوم سایر بیت‌ها:

پ) بیان پاک‌باختگی عاشق و بی‌وفایی معشوق
ت) راه عشق، راهی پر از سختی و دشواری است و کامیابی در این راه در تحمل سختی‌ها و مشکلات است.

۵۳. گزینه ۱ درست است.

مفهوم همه گزینه‌ها پایداری عاشق در عشق‌ورزی است ولی بیت ۱ به آمادگی عاشق برای جان‌فشانی در راه عشق اشاره دارد.
(علوم و فنون ۳ - ص ۴۹)

۵۴. گزینه ۴ درست است.

مفهوم بیت سؤال و گزینه ۴ این است که سالک واقعی و کسی که در راه عشق خدا گام برمی‌دارد و در دریای حقیقت غرق می‌گردد، از هر آسیبی در امان است.
مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) جایگاه والای سالکان

(۲) سختی‌های راه عشق برای سالکان دلپذیر است.

(۳) شعر مدحی است و به سخاوت ممدوح اشاره دارد که جهان با دریا و معادنش قادر به جبران بخشش و سخاوت او نیست.
(علوم و فنون ۳ - ص ۳۶)

۵۵. گزینه ۲ درست است.

مفهوم بیت سوال و گزینه ۲ به ناز ظاهری و تمایل باطنی معشوق نسبت به عاشق اشاره دارد.
مفهوم سایر گزینه‌ها:

مفهوم گزینه‌های ۱ و ۳ رغبت و میل فراوان عاشق به جانثاری و پاکبازی برای معشوق است.

(۴) عاشق نمی‌تواند طرد شدن از سوی معشوق را تحمل کند. (علوم فنون ۳ - ص ۵۰)

جامعه‌شناسی

۵۶. گزینه ۲ درست است.

سقوط ارزش‌ها: کنش اجتماعی و هدف‌دار است. برخی اهداف کنشگران قابل مشاهده‌اند. اندازه‌گیری اجزای بدن در ایام جنگ جهانی دوم برای تعیین اینکه چه کسی از نژاد برتر برخوردار است و برگزاری جشنواره‌های زیبایی روزگار ما، نشان‌دهنده تأکید افراطی بر امور قابل مشاهده‌اند.

فاجعه هیروشیما: بسیاری از کنش‌های عاطفی، هنری، اخلاقی و ... با رویکرد تبیینی قابل توضیح نیستند. کسانی که فقط روش‌های تجربی را معتبر می‌دانند با انکار این کنش‌ها، دچار اخلاق‌گریزی می‌شوند.

بررسی گزینه‌های نادرست:

(۱) کنش اجتماعی آگاهانه و معنادار است. نادیده گرفتن معنای کنش، سبب شده است که بیشتر مطالعات تبیینی به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهده محدود شود و ابعاد تفسیری مورد توجه قرار نمی‌گیرد.

۳) نظریه پردازان کنش اجتماعی، آگاهی و معناداری را مهم‌ترین ویژگی کنش اجتماعی می‌دانند و همین نگاه مسیر را برای عبور از جامعه‌شناسی تبیینی و روی آوردن به جامعه‌شناسی تفسیری هموار ساخت.

۴) توجه به معانی کنش در جامعه‌شناسی تفسیری مورد توجه قرار می‌گیرد. (جامعه‌شناسی ۱۲ - درس ۴، صفحات ۳۷ تا ۴۰)

۵۷. گزینه ۴ درست است.

راه گسترش هر فرهنگ، شناختن (اندیشیدن)، پذیرفتن و عمل کردن به آن است. کاهش جمعیت یک جهان اجتماعی به منزله محدود شدن گستره آن است که می‌تواند زمینه‌ساز بسط و تسلط جهان‌های اجتماعی دیگر باشد.

در سایر گزینه‌ها یا موارد جابه‌جا نوشته شده است یا ارتباط معنایی با عبارت داده‌شده، ندارند. (جامعه‌شناسی ۱۰ - درس ۱۶، ص ۱۲۷)

۵۸. گزینه ۲ درست است.

از جمله عوامل شکل‌گیری اقتصاد امروز ایران، کشف نفت و سرمایه‌های حاصل از فروش نفت به خارجیان بوده است که هم موجب گسترش بهره‌مندی مردم کشور از آب و برق و گاز و ارتباطات، ایجاد زیرساخت‌های مختلف و همچنین معضلاتی چون تورم، بیکاری، وابستگی به نفت، توزیع نابرابر امکانات و ... بوده است.

اقتصاد امروز ما محصول رویدادهای گذشته و عملکرد کنونی ماست. (جامعه‌شناسی ۱۰ - درس ۱۶)

۵۹. گزینه ۱ درست است.

جنگ‌های نامنظم مبتنی بر آگاهی فرهنگی و جغرافیایی سربازان محلی یک منطقه است که قادرند در موقعیت بومی خود، با امکانات محدود حتی در برابر تهاجم یک ارتش بزرگ نیز مقاومت کنند و در این جا نیز اشاره به مردم خرمشهر و دفاع آنان از شهرشان دارد. در جنگ‌های نامنظم افراد از نظم موجود پیروی نمی‌کنند، بلکه فراتر از آن، با ارزش‌ها و معانی پیوند پیدا می‌کند.

(جامعه‌شناسی ۱۲ - درس ۴، صفحات ۳۲، ۳۳)

۶۰. گزینه ۲ درست است.

بررسی موارد نادرست:

الف) حیات معنوی اسلام، افق‌های جدیدی را به روی اندیشمندان جهان غرب گسترده است.

پ) کاهش جمعیت، شاخص و نشانه جهان اجتماعی متجدد است. (جامعه‌شناسی ۱۰ - درس ۱۳ و ۱۵ - صفحات ۱۰۸، ۱۲۹، ۱۳۳)

۶۱. گزینه ۳ درست است.

دانش‌ها کشف و بازخوانی واقعیت نیستند، بلکه خلق و بازسازی آن‌ها هستند. در واقع به‌جای بازخوانی و مطالعه به بازسازی و خلق هویت شرقی از منظر جهان غرب می‌پردازند. (جامعه‌شناسی ۱۲ - درس ۱، ص ۸ - جامعه‌شناسی ۱۰ - درس ۱۳، ص ۱۰۵)

۶۲. گزینه ۴ درست است.

- افرادی که مدت زیادی با هم زندگی کرده‌اند، سرگذشت و سرنوشت مشترکی پیدا می‌کنند که به‌صورت خاطره جمعی و مشترک درمی‌آید و از نسلی به نسل دیگر انتقال می‌یابد. این خاطره در گذر زمان، متراکم و مستحکم می‌شود و بعد تاریخی هویت جامعه را می‌سازد.

- برقراری روابط پایدار میان افراد جامعه، نیازمند مکان و سرزمین است مکان زمینه ارتباط افرادی را که عقاید و ارزش‌های مشترک دارند فراهم می‌آورد، اما با توجه به جدایی این مناطق از ایران، عقاید و ارزش‌های مشترک نیز با سرزمین ایران از دست رفت و بعد جغرافیایی هویت جامعه را مشخص می‌کنند. (جامعه‌شناسی ۱۰ - درس ۱۳، ص ۱۰۶)

۶۳. گزینه ۳ درست است.

- جامعه فاسق: جامعه‌ای که اعضای آن عقاید و ارزش‌های حق را می‌شناسد ولی به آن‌ها پایبند نیستند.

- جامعه مشرک: جامعه‌ای که براساس عقاید و ارزش‌های باطل شکل می‌گیرد.

- جامعه فاسقه: جامعه‌ای که اقلیتی بر مبنای خدامحور و بر اساس ملت الهی و صورت تحریف شده، شکل گرفته است. (جامعه‌شناسی ۱۰ - دروس ۱۵، ۱۶ صفحات ۱۲۲، ۱۲۸)

۶۴. گزینه ۱ درست است.

انقلاب‌های اجتماعی و اندیشه‌های جدید (انقلاب فرانسه)، شاهکارهای هنری (مجسمه داوود نبی) و اختراعات بزرگ (اختراع ماشین بخار) هنگامی پدید می‌آیند که انسان از نظم موجود گامی فراتر می‌گذارد.

در گزینه‌های دیگر، جامعه‌شناسی تبیینی با تأکید بیش از اندازه بر نظم و ساختارهای اجتماعی و یکسان دانستن نظم اجتماعی

و نظم طبیعی، اراده و خلاقیت انسان‌ها را نادیده می‌گیرد و موجب سرکوب روحیه خلاق انسان در بسیاری از عرصه‌ها می‌شود.
(جامعه‌شناسی ۱۲ - درس ۴، ص ۳۷)

۶۵. گزینه ۴ درست است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

- (۱) انسان در این دیدگاه صرفاً یک موجود طبیعی پیچیده‌تر از سایر موجودات طبیعی دانسته می‌شود.
- (۲) در رویکرد تبیینی پدیده‌های اجتماعی مانند پدیده‌های طبیعی و جامعه همانند طبیعت در نظر گرفته می‌شود. بنابراین روش مطالعه آن‌ها نیز یکسان انگاشته می‌شود.
- (۳) جامعه‌شناسی تبیینی، جامعه را نیز صرفاً یک پدیده طبیعی پیچیده می‌داند و تفاوت میان جوامع مختلف را تنها تفاوتی کمی می‌بیند. (جامعه‌شناسی ۱۲- درس ۳، صفحه ۲۶، ۲۸، ۲۹، ۳۰)

۶۶. گزینه ۱ درست است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

- (۲) بخش اول، مدار مشروعیت، حق و باطل بودن است نه مدار مقبولیت.
- (۳) مقبولیت و مشروعیت حقیقی می‌توانند با هم باشند در برخی موارد نیز جدا از یکدیگر باشند.
- (۴) بخش دوم توضیحات کاملاً درست است در صورتی که سؤال به دنبال متن نادرست می‌باشد. (جامعه‌شناسی ۱۰- درس ۱۵، ص ۱۱۹)

۶۷. گزینه ۳ درست است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

- (۱) در اندیشه دین اسلام، هر مسلمانی که شب را به صبح برساند و به فکر امت اسلامی نباشد مسلمان نیست و مسلمانان موظف‌اند همه مستضعفان و مظلومان را یاری کنند. نظام سیاسی، اگر از ارزش‌ها و آرمان‌های فرهنگی دور شود زمینه تعارضات، تزلزل و بحران‌های فرهنگی و هویتی را پدید می‌آورد.
- (۲) در نظام اسلامی، عقل و وحی دو وسیله شناخت ارزش‌های الهی و احکام و مقررات اجتماعی هستند.
- (۴) به توضیحات گزینه‌های ۲ و ۱ مراجعه شود. (جامعه‌شناسی ۱۰- درس ۱۵، صفحات ۱۲۰ و ۱۲۳)

۶۸. گزینه ۴ درست است.

همه ما از آنجا که عضوی از جامعه هستیم، با کنش‌های اجتماعی خود، در حفظ وضع موجود یا تغییر آن، اثر می‌گذاریم اگر چه میزان تأثیرگذاری همه اعضای جامعه یکسان نیست و صاحبان برخی مشاغل و مسئولیت‌ها، نسبت به سایرین اثرگذاری بیشتری دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

در گزینه‌های دیگر به پیامدهای نادیده گرفتن کنش اجتماعی از دیدگاه تبیینی پرداخته است.

(جامعه‌شناسی ۱۲- درس ۴، صفحات ۲۹، ۳۵، ۳۷)

۶۹. گزینه ۳ درست است.

- قدرت سیاسی و نظامی غرب در نخستین رویارویی‌ها، بخش‌هایی از ذهنیت مسلمانان را به خودباختگی فرهنگی دچار ساخت.
- نظریه‌پردازان غربی، طی قرن بیستم، سکولاریسم و دنیوی شدن را سرنوشت مشترک و حتمی بشریت می‌دانستند.
- اقتصاد، روزنه ورود استعمار و نابودی هویت سیاسی، اجتماعی و فرهنگی جوامع به‌شمار می‌رود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) برخورد جهان غرب با جهان اسلام تجربه جدیدی است که هنوز به پایان خود نرسیده است و بخش سوم نیز زمانی به کار برده می‌شود که جهان اجتماعی دچار از خودبیگانگی شود.

(۲) برخی جامعه‌شناسان بر این گمان بودند که در قرن بیستم دین از آخرین عرصه حضور خود یعنی قلمرو فرهنگ عمومی نیز بیرون خواهد رفت.

(۴) در سایر گزینه‌ها، موارد بیان شده است. (جامعه‌شناسی ۱۰- درس ۱۳ و ۱۶، صفحات ۱۰۵، ۱۰۸، ۱۲۳)

۷۰. گزینه ۱ درست است.

بررسی عبارت نادرست:

(ت) علوم اجتماعی، درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان‌ها آگاهی می‌دهند و به آن‌ها کمک می‌کنند که از طبیعت و علوم طبیعی به شیوه درست استفاده کنند.

(ترکیبی جامعه‌شناسی - درس ۲، صفحه ۱۳ و ۱۵) (جامعه‌شناسی ۱۲ - درس ۱۵، صفحه ۱۱۹، ۱۲۲)

عربی

۷۱. گزینه ۴ درست است.

خطاها به ترتیب:

(۱) زندگی کنید (۲) پدید آمده‌اید، گذران عمرتان (۳) به وجود آمده‌اید (عربی دهم، ص ۷۱)

۷۲. گزینه ۱ درست است.

خطاها به ترتیب:

(۲) ستون‌هایی که، قرار داده است (۳) که ... قرار گرفته، ساخت‌وسازها (۴) زمین‌ها (عربی دهم، ص ۷۳)

۷۳. گزینه ۲ درست است.

خطاها به ترتیب:

(۱) بدون شک باید در ابتدای جمله بیاید و جمله را تأکید کند، پی خواهیم برد. (۳) پی برده می‌شود (۴) حتماً باید در ابتدای جمله بیاید، انسان‌ها (عربی دهم، صفحات ۸۴ و ۸۵ - عربی دوازدهم، صفحات ۶ و ۵)

۷۴. گزینه ۴ درست است.

خطاها به ترتیب:

(۱) بازگرداند، بد اخلاقی او (۲) بازگردانده شود (۳) بد اخلاقی‌اش (عربی دهم، ص ۸۹ - عربی دوازدهم صفحات ۲۵ و ۲۷)

۷۵. گزینه ۳ درست است.

خطاها به ترتیب:

(۱) إنَّ: قطعاً (۲) تَضِيع: تباه شود (۴) يُعْرِف: شناخته می‌شود (عربی دهم، ص ۹۶ - عربی دوازدهم، صفحات ۵ و ۲۶)

۷۶. گزینه ۱ درست است.

کانوا یستهلکون: مصرف می‌کردند (عربی دهم، صفحات ۷۳، ۸۰ و ۹۶ - عربی دوازدهم، صفحات ۶ و ۲۲)

۷۷. گزینه ۲ درست است.

قام ب: انجام داد. پرداخت

ردّ سایر گزینه‌ها:

(۱) طلاب بیتسمون: دانشجویانی که لبخند می‌زدند (جمله وصفیه است)

(۳) أقاموا: روی آوردند، به پای داشتند

(۴) أقام: به پای داشت، روی آورد

*** درک مطلب:**

طاووس یکی از پرندگانی است که از خانواده پیروی می‌کند، جثه ماده از جثه نر کوچک‌تر است، طاووس اجتماعی است، از یکدیگر حمایت می‌کنند و صدایی قوی دارد که آن را برای هشدار دادن به گروهش از خطر رها می‌کند. طاووس زیباترین پرندهای است که روی زمین زندگی می‌کند رنگ‌های فوق‌العاده و جذابی دارد که جلب توجه می‌کند خانه اصلی آن جنگل‌های کشورهای گرمسیری مانند جنگل‌های هند و پاکستان است پرندهای معروف و شناخته شده است. آنچه طاووس را بیشتر از سایر پرندگان متمایز می‌کند دم رنگی آن است که در پشت طاووس نر به شکل بادبزنی بزرگ ایستاده و طول دم آن تقریباً نزدیک به پنج برابر طول بدنش است معمولاً در بین مردم به زیبایی، غرور معروف است. بشر از زمان‌های قدیم طاووس را می‌شناسد و پادشاهان این پرند زیبا را در باغ‌های خود پرورش می‌دادند. طول عمر طاووس در طبیعت به بیست سال می‌رسد و می‌تواند سی سال در میان خانواده زندگی کند. (عربی دهم، ص ۹۳)

۷۸. گزینه ۳ درست است.

طاووس مذکر به‌خاطر دمش که گاهی مانند بادبزنی باز می‌کند، حجمش بزرگ‌تر از مؤنث آن هست.
ردّ گزینه‌ها:

(۱) از زندگی جمعی و میان خانواده تبعیت می‌کند (من الطیور التي تتبع الأسره ... اجتماعی ...)

(۲) طاووس از حیوانات خشکی است نه آبی (.... عشرين عاما في البر ..)

(۴) ۳۰ سال معادل ۳۶۰ ماه است نه ۳۰۰ ماه (يمكن أن تعيش لمدة ثلاثين عاما ...)

۷۹. گزینه ۲ درست است.

پاسخ این گزینه می‌شود: لألوانه الرائعة و الذيل الذي يفتحه كالمرح

۸۰. گزینه ۱ درست است.

ردّ سایر گزینه‌ها:

(۲) یحذر فعل معلوم است. (۳) فعل ماضی (یعیش) عاش است. (۴) حقائق معرب است.

۸۱. گزینه ۴ درست است.

ردّ سایر گزینه‌ها:

(۱) متأخراً به‌شکل متأخراً درست است.

(۲) جهاد به‌شکل جهاد درست است.

(۳) مساعده به‌شکل مساعده درست است. (عربی دوازدهم، ص ۱۰ و ۱۴)

۸۲. گزینه ۳ درست است.

کسول یعنی تنبل و این گزینه تعریفی اشتباه برای این واژه است (کسی که تأکید دارد بر اینکه دارای قدرت‌های بی‌شمار است و در زندگی احساس امید می‌کند). (عربی دوازدهم - ص ۱۴)

۸۳. گزینه ۲ درست است.

عبارتی که فاعلش را نشناسیم یعنی فعل آن مجهول است. (مرغ یک پرند است و گوشت آن همراه برنج در جشن‌ها خورده می‌شود). (یاکل: فعل مجهول است).

ردّ سایر گزینه‌ها:

(۱) وقع و اتصل: فعل معلوم (۳) تستغرق: فعل معلوم (۴) أغلق: فعل معلوم (عربی دهم، ص ۷۵)

۸۴. گزینه ۴ درست است.

حرف (عن: درباره. از)

در گزینه درست این حرف به معنای (درباره) است و در سایر گزینه‌ها معنای (از) می‌دهد. (عربی دهم، ص ۸۹)

۸۵. گزینه ۱ درست است.

مترددا در این گزینه حال است. (مشتري با شك و تردید در خرید کالاها به آن‌ها نگاه می‌کرد).

ردّ سایر گزینه‌ها:

(۲) مجدّتين: صفت

(۳) غنيا: خبر فعل ناقص أصبح

(۴) مشتاقين: خبر فعل ناقص يصير (عربی دوازدهم، صفحات ۲۵ و ۲۶)

تاریخ

۸۶. گزینه ۴ درست است.

آنان در نتیجه تماس و همزیستی با بومیان ایران و همسایگان خود در بین‌النهرین، کم‌کم با شیوه زندگی روستایی و شهری آشنا شدند و به یکجانشینی و کشاورزی روی آوردند.

بررسی گزینه‌های نادرست:

(۱) آموزه‌های زرتشت با تشویق مردم به کشت‌وکار، تأثیر بسزایی بر انتقال تدریجی آریاییان از زندگی شبانی به زندگی مبتنی بر کشاورزی داشت. (درس ۱۳ ص ۱۱۸)

(۲) اقوام و طایفه‌های صحراگرد و دامدار آریایی هنگام ورود به ایران، اطلاع چندانی از روش‌ها و فنون کشاورزی و صنعت نداشتند.

(۳) بومیان ایران پیش از ورود آریایی‌ها، از جمله نخستین مردمانی بودند که از حدود ۱۲ هزار سال پیش شروع به کشاورزی و اهلی کردن حیوانات کردند.

۸۷. گزینه ۲ درست است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

(۱) شاهان هخامنشی به‌منظور تشویق به کشاورزی، افرادی را که زمین‌های بایر را آباد می‌کردند تا پنج نسل، از پرداخت مالیات معاف می‌کردند.

(۳) در زمان ساسانیان، سدها و آب‌بندی‌های متعددی بر روی رودهای دجله، فرات و کارون بسته شد. کشاورزی در خوزستان و سیستان توسعه زیادی پیدا کرد.

(۴) طغیان رودخانه‌های دجله و فرات و خراب شدن آب‌بندها و سدها در اواخر دوره ساسانیان، یکی از عوامل ضعف و انحطاط آنان شد و ضربه سنگینی بر اقتصاد آنان وارد آورد. (تاریخ ۱ - درس ۱۳، صفحات ۱۱۹ و ۱۲۰)

۸۸. گزینه ۳ درست است.

روحانیون مادی که مَغ نامیده می‌شدند، به تدریج دین زرتشتی را پذیرفتند و به پیشوایان دینی جامعه زرتشتی تبدیل شدند. آنان نقش مهمی در آمیختن باورهای دینی کهن خود با تعالیم زرتشت داشتند.

بررسی گزینه‌های نادرست:

(۱) در عهد اشکانی، ستایش ایزد مهر (میترا) به قلمرو روم در آسیای صغیر راه یافت و در آنجا به کیشی مستقل تبدیل شد و سپس به اروپا رسید. (تاریخ ۱ - درس ۱۴، صفحات ۱۳۰ تا ۱۳۲)

(۲) برخی از شاهان اشکانی تصویر آتشدانی را که نشانه گرایش آنان به کیش زرتشتی بود، بر روی سکه‌های خود نقش کرده‌اند.

(۴) برخی از پادشاهان اشکانی، به تقلید از یونانیان، معابدی را برای آناهیتا ساختند.

۸۹. گزینه ۱ درست است.

آیین بودایی در دوره اشکانیان به ایران نفوذ کرد و مبلغان بودایی در سرزمین‌های شرقی حکومت اشکانی به تبلیغ اندیشه و آموزه‌های بودا می‌پرداختند. براساس گزارش یکی از مورخان چینی، شاهزاده‌ای از خاندان اشکانی برای نخستین بار کتاب‌های بودایی را به زبان چینی ترجمه کرد.

بررسی گزینه‌های نادرست:

(۲) در عصر ساسانیان، اوستا به زبان پهلوی ترجمه و شرح و تفسیرهایی بر آن نوشته شد.

(۳) گفته می‌شود یکی از شاهان اشکانی به نام بلاش یکم دستور داد متون پراکنده اوستا گردآوری شود. - پژوهشگران برجسته ایرانی و غیرایرانی در خصوص پیروی هخامنشیان از دین زرتشتی، اختلاف نظر دارند.

(۴) عده‌ای از آنان، بر پایه برخی از مندرجات سنگ‌نوشته‌ها و دیگر شواهد تاریخی، استدلال می‌کنند که هخامنشیان زرتشتی بوده‌اند و گروهی دیگر این نظر را قبول ندارند و می‌گویند، شاهان هخامنشی به باورهای کهن ایرانی اعتقاد داشته‌اند.

(تاریخ ۱- درس ۱۴، ص ۱۳۰ تا ۱۳۳)

۹۰. گزینه ۲ درست است.

تقریباً تمامی هزاران لوح گلی کشف شده از تخت جمشید، به خط و زبان ایلامی است.

بررسی گزینه های نادرست:

- (۱) زبان های کهن ایرانی از قدیمی ترین زمان تا پایان هخامنشیان (۳۳۰ ق.م) در مناطق مختلف فلات ایران رواج داشته اند.
- (۳) به نظر برخی زبان شناسان، منظومه های داستانی «درخت آسوریک» و «یادگار زریران» که در قرن ۵ م. به خط و زبان پهلوی ساسانی نگارش یافته اند، ابتدا به زبان پارسی سروده شده بودند.
- (۴) زبان های ایرانی دوره میانه که زبان پارسی یا پهلوی اشکانی یکی از آنها است، تقریباً از زمان سقوط هخامنشیان تا فروپاشی حکومت ساسانیان و حتی قرون نخستین اسلامی، در مناطق مختلف ایران متداول بودند. (تاریخ ۱- درس ۱۴، ص ۱۳۶ تا ۱۳۹)

۹۱. گزینه ۲ درست است.

بررسی عبارت های نادرست:

- (ب) در دوره نادر شهر اصفهان بازسازی شد و در منطقه کلات که محل نگهداری خزاین نادر بود، بناهای باشکوهی مانند کاخ خورشید ساخته شد. (تاریخ ایران و جهان ۳- درس ۲، ص ۲۳)
- (ت) مکتب نقاشی شیراز که در دوره مغولان شکل گرفته بود، در زمان زندیه به اوج رونق و زیبایی رسید.
- (تاریخ ایران و جهان ۳- درس ۲، ص ۲۴)

۹۲. گزینه ۴ درست است.

- (الف) در ۱۴ ژوئیه ۱۷۸۹ مردم اغلب بینوا و خشمگین پاریس با حمله به زندان باستیل انقلاب خود را آغاز کردند. (ص ۲۹)
- (ب) در سال ۱۶۴۶ میان مجلس به رهبری اولیور کرامول و چارلز یکم، پادشاه انگلستان، جنگی در گرفت که به پیروزی مجلس انجامید. (ص ۲۶)

- (پ) جورج واشنگتن به عنوان نخستین رئیس جمهور آمریکا انتخاب شد. (۱۷۸۹ م) (صفحه ۲۷)
- (ت) سرانجام در سال ۱۸۵۷ پس از سرکوب شورش سربازان هندی، دولت انگلستان رسماً هند را جزئی از قلمرو خویش اعلام کرد.
- (تاریخ ایران و جهان ۳- درس ۲، ص ۲۵)

۹۳. گزینه ۱ درست است.

سازمان قضایی قاجار از دو گونه تشکیل می شد:

- (۱) محاکم عرف به تخلفات و جرایم سیاسی و امنیتی چون شورش، سرقت، نزاع و عدم پرداخت مالیات رسیدگی می کردند. این محاکم را قضات و مأمورانی اداره می کردند که از مقام های حکومتی فرمان می بردند و حقوق می گرفتند.
- (۲) محاکم شرع که دعاوی مدنی مانند دعوای خانوادگی، ملکی و ارث را حل و فصل می کردند. در این محاکمه، روحانیون قضاوت می کردند و هزینه های رسیدگی بر عهده طرفین دعا بود. (تاریخ ایران و جهان ۳- درس ۳، ص ۴۰)

۹۴. گزینه ۳ درست است.

تجار داخلی و سرمایه گذران خارجی در شهرهای تبریز و اراک کارگاه های کوچک و بزرگ، فرش دایر کرده بودند.

- (تاریخ ایران و جهان ۳- درس ۴، ص ۵۳)
- به رغم رکودی که در صنایع دستی ایران به ویژه از نیمه دوم عصر قاجار به وجود آمد، تولید فرش و صادرات آن به کشورهای جهان، به ویژه اروپا و آمریکا رشد چشمگیری پیدا کرد. (تاریخ ایران و جهان ۳- درس ۴، ص ۵۲)

۹۵. گزینه ۴ درست است.

- قانونی که در زمان مظفرالدین شاه به نام «قانون اساسی» تنظیم شد، دارای ضعف های زیادی بود. در حقیقت نظام نامه ای بود که اداره امور مجلس و حدود آن را روشن می ساخت و از حقوق و تکالیف دولت نسبت به ملت و بالعکس سخن به میان نیامده بود.

- (تاریخ ایران و جهان ۳- درس ۵، ص ۶۹)
- محمدعلی شاه برای مبارزه با مشروطه خواهان، میرزا علی اصغر خان اتابک (امین السلطان) را که از مخالفین جدی مشروطه بود و در اروپا به سر می برد، به کشور دعوت کرد و ریاست دولت را به او سپرد و به کمک وی نظام استبدادی را حاکم سازد. (تاریخ ایران و جهان ۳- درس ۵، ص ۷۲)

جغرافیا

۹۶. گزینه ۲ درست است.

در ایران به شهرهایی که جمعیت بیش از یک میلیون نفر داشته باشد، کلان‌شهر می‌گویند. از حدود سال ۱۳۶۰ هـ ش بیش از ۵۰٪ از جمعیت کشور در شهرها زندگی می‌کند. (جغرافیای ایران ۱- درس ۹، ص ۸۴)

۹۷. گزینه ۴ درست است.

الف) نقش هر سکونتگاه براساس وضع جغرافیایی آن، اعم از طبیعی یا انسانی تعیین می‌شود. (جغرافیای ایران ۱- درس ۹، ص ۸۶)
ب) شهرهای اراک و اصفهان به دلیل وجود کارخانه‌های مهم و متعدد، نقش صنعتی دارند. (جغرافیای ایران ۱- درس ۹، ص ۸۶)
پ) با توجه به مشکلات شهرهای بزرگ در سال‌های اخیر از جمله آلودگی هوا، گرانی مسکن و آسیب‌های اجتماعی، حرکت جمعیت از شهرهای بزرگ به مکان‌های کوچک‌تر یا روستاها آغاز شده است. این پدیده را «شهرگزیزی یا مهاجرت معکوس» می‌گویند. (جغرافیای ایران ۱- درس ۹، ص ۸۷)

۹۸. گزینه ۴ درست است.

بخش صنعت، محرک اصلی رشد، موفقیت و نوآوری کشورها به‌شمار می‌رود.
بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) به منظور برطرف کردن نیاز به غذا که اساسی‌ترین نیاز انسان است، شکلی از رابطه بین انسان و محیط طبیعی ایجاد شده که کشاورزی نامیده می‌شود.

۲) کشاورزی از فعالیت‌های اساسی و زیربنایی در اقتصاد ایران است که در سایه تلاش روستاییان زحمتکش محصولات با کیفیت به بازار عرضه می‌شود.

۳) مهم‌ترین فعالیت‌ها در بخش کشاورزی عبارت است از زراعت، باغداری و دامداری. (جغرافیای ایران ۱- درس ۱۰، ص ۸۸ و ۹۲)

۹۹. گزینه ۱ درست است.

- از جمله صنایع مهم کشورمان صنعت پتروشیمی است که بعد از نفت و گاز، بزرگ‌ترین بخش صنعتی کشور به‌شمار می‌رود.
- صنعت خودروسازی یکی از شاخصه‌های توسعه‌یافتگی کشور است که می‌تواند فرصت‌های شغلی بسیاری برای کشور ما فراهم آورد. (جغرافیای ایران ۱- درس ۱۰، ص ۹۴)

۱۰۰. گزینه ۳ درست است.

کشور ما برای جذب گردشگران داخلی و خارجی توانمندی‌های فراوانی دارد؛ به شکلی که سازمان جهانی گردشگری (WTO) ایران را از نظر جاذبه‌های طبیعی، در رتبه پنجم و از نظر جاذبه‌های تاریخی و فرهنگی در رتبه دهم جهانی قرار داده است. (جغرافیای ایران ۱- درس ۱۰، ص ۹۸)

۱۰۱. گزینه ۲ درست است.

در سده نوزدهم و نیمه اول قرن بیستم در کشورهای توسعه‌یافته و صنعتی اروپا و آمریکای شمالی، به دنبال توسعه صنایع کارخانه‌ای مهاجرت از روستاها به شهرها رخ داد. البته این مهاجرت تدریجی و طولانی‌مدت بوده و طی دهه‌ها سال و همگام با تحولات صنعتی شدن صورت گرفته است (جغرافیا دوازدهم - درس ۱، ص ۱۷)

۱۰۲. گزینه ۱ درست است.

در گذشته توسعه کشاورزی مهم‌ترین عامل توسعه روستایی محسوب می‌شد اما امروزه توسعه روستایی صرفاً به توسعه کشاورزی محدود نمی‌شود. با توجه به آنکه توسعه خدمات گردشگری و فراغتی در رابطه با توسعه کشاورزی نیست به مفهوم گذشته توسعه روستایی مربوط نمی‌شود؛ بلکه به مفهوم امروزی آن مربوط است. (جغرافیا ۳ - صفحات ۳۱ و ۳۲)

۱۰۳. گزینه ۴ درست است.

ت) مرحله ورودی: داده‌ها و اطلاعات از محیط جمع‌آوری می‌شوند (آمار پدیده‌های طبیعی و انسانی و گزارش‌های میدانی)
ب) اطلاعات به صورت رقمی به محیط نرم‌افزار GIS وارد و در آنجا کدبندی و ذخیره می‌شود.
الف) مدل‌سازی مربوط به مرحله پردازش است.

پ) در مرحله خروجی نتایج و گزینه‌ها برای تصمیم‌گیری بهینه ارائه می‌شود.

(جغرافیا ۳ - درس ۲، ص ۳۹) (فنون و مهارت های جغرافیای ۱)

۱۰۴. گزینه ۳ درست است.

ترتیب تحولات در زمینه حمل و نقل:

(ب) در اوایل قرن ۱۹ نخستین لوکوموتیوهای مجهز به موتور بخار در انگلستان ساخته شدند.
(ت) در اوایل قرن ۲۰، اختراع و تولید انبوه خودرو چهره فضاهاى شهری و خارج از شهرها را تغییر داد.
(الف) طی جنگ جهانی دوم (۱۹۴۵ - ۱۹۳۹ م) اولین هواپیمای جت در آلمان ساخته شد.
(پ) در نیم قرن اخیر سه عامل موجب گسترش و تحول در صنعت حمل و نقل شده است؛ از جمله افزایش جمعیت و تقاضا برای حمل و نقل. (جغرافیا ۳ - درس ۳، صفحات ۴۲ و ۴۳)

۱۰۵. گزینه ۲ درست است.

ویژگی های حمل و نقل ریلی: امنیت زیاد (ب) راحتی مسافران بیشتر (پ)
ویژگی های حمل و نقل جاده ای: احداث پایانه های کم هزینه تر (الف) از نظر دسترسی به نقاط مختلف دارای انعطاف بیشتر (ت)
بنابراین موارد «ب» و «پ» مربوط به شیوه های مشابه حمل و نقل است
و موارد (الف) و (ت) هم مربوط به شیوه های مشابه حمل و نقل هستند. (جغرافیا ۳ - درس ۳، صفحات ۴۵ و ۴۸)

فلسفه و منطق

۱۰۶. گزینه ۳ درست است.

امکان دارد یک فرد هم مسلمان باشد و هم غیرشیعه (مثلاً سنی باشد) ولی امکان ندارد یک فرد مسلمان نباشد و غیرشیعه هم نباشد یعنی مسلمان نباشد ولی شیعه باشد؛ پس این قضیه منفصله مانع الرفع است. در قضیه حقیقی حکم به جدایی دو نقیض شده است که اجتماع و ارتناع هر دو محال است. مانند امروز یا شنبه است یا غیرشنبه. اینکه «عنصر» یا فلز است یا غیرفلز، قضیه مانع الجمع است. (منطق دهم - درس ۹، ص ۸۷)

۱۰۷. گزینه ۲ درست است.

قیاس استثنایی انفصالی یک نوع قیاس است یعنی، استدلالی است که اگر مقدمات را بپذیریم ناچار هستیم نتیجه را نیز بپذیریم برخلاف استدلال استقرایی. (منطق دهم - درس ۹، ص ۹۲)

۱۰۸. گزینه ۴ درست است.

متفکر نقاد هنگام برخورد با یک نظر و عقیده به میزان مطابقت آن نظر با نظریات خود توجه نمی کند.

(منطق دهم - درس ۱۰، ص ۹۹)

۱۰۹. گزینه ۳ درست است.

در «جدل» هدف قانع کردن دیگران نیست و قلب و عواطف افراد مورد خطاب قرار نمی گیرد بلکه هدف شکست دادن طرف مقابل است و بیان استدلال هایی است که در مقابل آن ها، طرف مقابل حرفی برای گفتن نداشته باشد و مجبور به پذیرش نتایج آن ها یا اعتراف به شکست شود، یعنی طرف مقابل حرفی را که در ابتدا گفته بود و مورد قبول او بود نتواند بپذیرد و به تناقض گویی گرفتار شود. (منطق دهم - درس ۱۰، ص ۱۰۳)

۱۱۰. گزینه ۱ درست است.

و در گزینه ۲ مغالطه بزرگنمایی، در گزینه ۳ مغالطه تله گذاری و در گزینه ۴ مغالطه مسموم کردن چاه به کار رفته است.

(منطق دهم - درس ۱۰، ص ۱۱۰)

۱۱۱. گزینه ۴ درست است.

انسان با استفاده از کلمه «این» یا «آن» نشان می دهد که به وجود آن شیء پی برده است ولی از ماهیت و چیستی آن آگاه نیست یعنی می خواهد بداند که چه ویژگی های مخصوص به خود دارد که آن را از دسته دیگر موجودات متفاوت و متمایز می کند. (فلسفه دوازدهم - درس ۱، ص ۳)

۱۱۲. گزینه ۱ درست است.

در گزینه ۲ رابطه امکانی است. در گزینه ۳ رابطه وجوبی است. در گزینه ۴ رابطه امتناعی است. رابطه‌ای که عقل از پذیرش آن ابا دارد، امتناعی است ولی رابطه‌ای که عقل از پذیرش خلاف آن، ابا دارد، رابطه‌ای ضروری و وجوبی است. (فلسفه دوازدهم - درس ۲، ص ۹)

۱۱۳. گزینه ۳ درست است.

رابطه وجود با مفاهیم مستطیل چهارضلعی، سیمرغ، مورچه غول پیکر، فلز مایع، انسان دوسر، کوهی از طلا و پری دریایی، «امکانی» است. مفاهیم فرضی، اعم از خیالی و وهمی، همگی «امکانی» به‌شمار می‌روند و مفاهیم پارادوکسی مانند زوج فرد، مس آهنی، مثلث دایره، مایع جامد و ... همگی «امتناعی» اند. نکته: یادمان باشد: زوج و فرد، مثلث و دایره، مایع و جامد، مس و آهن و ... امکانی اند. (فلسفه دوازدهم - درس ۲، ص ۱۱)

۱۱۴. گزینه ۱ درست است.

انسان با سوال «چرا؟»، از علت یک شیء می‌پرسد. تمام پرسش‌ها از چرایی امور نمی‌پرسند (رد گزینه ۲) رابطه علیت، یک رابطه یک سویه بوده که در آن علت بر معلول، تقدم دارد (رد گزینه ۳) فرع بر وجود طرفین و وابستگی و قائم بودن رابطه به دو طرف، ویژگی رابطه بعد از وجود است و نه رابطه علیت (رد گزینه ۴) (فلسفه دوازدهم - درس ۳، ص ۱۴)

۱۱۵. گزینه ۲ درست است.

هیوم با تجربه‌گرایان هم عقیده است که تنها راه شناخت واقعیات حس و تجربه است؛ اما می‌گوید رابطه ضروری میان علت و معلول یک موضوع حسی نیست و آن را نمی‌توان از طریق مشاهده حسی و تجربه به‌دست آورد. (فلسفه دوازدهم - درس ۳، ص ۱۶)

۱۱۶. گزینه ۳ درست است.

اگر بگوییم یک معلول به علت نیاز ندارد و خودش به خودش وجود می‌دهد، یعنی معلول پیش از علت و یا بدون آن فرض شده است (صدفه و اتفاق) چون خودش می‌خواهد به خودش وجود بدهد و این یعنی اجتماع نقیضین که محال است. (فلسفه دوازدهم - درس ۳، ص ۱۷)

۱۱۷. گزینه ۴ درست است.

داشتن برنامه در زندگی روزمره، پیدایش دانش‌ها، پیش‌بینی امور و ... از پیامدهای اصل سنخیت است. اگر اصل سنخیت را انکار کنیم و نپذیریم یعنی پیش‌بینی رخدادها امکان‌پذیر نیست. (فلسفه دوازدهم - درس ۳، ص ۱۸)

۱۱۸. گزینه ۲ درست است.

عده‌ای به وجود خداوند معتقد نیستند ولی می‌گویند که جهان هدفمند و غایتمند است ولی فلاسفه در پاسخ به نظر این افراد می‌گویند که نمی‌توان منکر علت نخستین شد ولی جهان را غایتمند دانست؛ زیرا اگر موجودات دارای هدف و غایت باشند باید آن غایت از پیش مشخص شده باشد و خداوند موجودات را برای رسیدن به آن غایت و هدف از پیش تعیین‌شده، بیافریند. (فلسفه دوازدهم - درس ۴، ص ۲۶)

۱۱۹. گزینه ۱ درست است.

از نظر مورخین فلسفه، افلاطون با دقتی فلسفی درباره خداوند صحبت کرد لذا افلاطون‌شناسان، افلاطون را ابداع‌کننده خداشناسی فلسفی می‌دانند. (فلسفه دوازدهم - درس ۵، ص ۳۲)

۱۲۰. گزینه ۳ درست است.

از نظر کانت وجود خداوند را با استدلال عقلی محض نمی‌توان اثبات کرد. او از طریق اخلاق و وظایف اخلاقی ضرورت وجود خدا را اثبات کرد. با پذیرش خداوند، زندگی معنای حقیقی و متعالی می‌یابد و از پوچی و بی‌هدفی خارج می‌شود. (فلسفه دوازدهم - درس ۵، ص ۳۶)

روان‌شناسی

۱۲۱. گزینه ۲ درست است.

- فرضیه پاسخ اولیه پژوهشگران به مسئله‌های علمی است. فرضیه‌ها می‌توانند ضمن اینکه در پاسخ به یک سؤال بیابند، باعث

طرح سؤال‌های دیگر هم بشوند. (درست)

- توصیف و تبیین پدیده‌های روان‌شناختی، مقدم بر پیش‌بینی و کنترل آن‌هاست.

- در جست‌وجوی چیزی بودن باعث می‌شود تا روش علمی، هدفمند باشد.

- نظریه، مجموعه‌ای منسجم از اصول و قوانین علمی درباره یک موضوع است. (درست)

به‌ترتیب جمله‌های آورده‌شده (درست - نادرست - درست) بودند که این ترتیب در گزینه (۲) رعایت شده است.

سایر گزینه‌ها نادرست بودند. (صفحات ۱۲ تا ۱۸)

۱۲۲. گزینه ۳ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) یادآوری یا بازیابی یکی از مراحل حافظه (مرحله سوم) است و حافظه جزو شناخت پایه محسوب می‌شود.

(۲) نوشیدن چای با صدای بلند رفتار قابل مشاهده است.

(۳) عالی‌ترین مرتبه شناخت حل مسئله و تصمیم‌گیری است. انتخاب لباس از بین لباس‌های موجود یک تصمیم‌گیری است.

(۴) دقت و توجه جزو شناخت پایه است. (توجه، ادراک و حافظه شناخت پایه هستند). (صفحات ۲۰ و ۲۱)

۱۲۳. گزینه ۱ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) آزمون‌ها باید دقیقاً همان چیزی را اندازه‌گیری کنند که برای آن ساخته شده‌اند و در دفعات متعدد اجرا، نمره یکسان یا تقریباً یکسانی به ما بدهند.

(۲) در مشاهده، اطلاعات باید به‌شکل دقیق ثبت شوند و از تعصب و پیش‌داوری به دور باشند.

(۳) پرسشنامه‌ها باید دقیق و معتبر باشد و به‌صورت‌های مختلف نمره‌گذاری شود.

(۴) در پرسشنامه محقق از خود فرد درباره رفتار و یا افکار خاص او می‌پرسد. قسمت بعدی گزینه ۴ برای مصاحبه است؛ که باید هدفمند و سازمان‌یافته باشد. (صفحات ۲۷ و ۲۸)

۱۲۴. گزینه ۲ درست است.

راه رفتن - حرف زدن - خواندن - به بلوغ رسیدن مربوط به رشد و پختگی است که از عوامل وراثتی است. یادگیری (یادگیری نواختن ویلن) یکی از مهم‌ترین عوامل محیطی است که بر روی تغییرات رشدی تأثیر بسزایی دارد. (صفحات ۴۰ تا ۴۳)

۱۲۵. گزینه ۴ درست است.

(پ) از نظر اسلام در هفت سال دوم باید در تأدیب کودک کوشش کرده همین یک عبارت نادرست است و سایر جمله‌ها درست هستند. (صفحات ۴۴ تا ۵۴)

۱۲۶. گزینه ۴ درست است.

الف) کودکان در دوره دبستان (کودکی دوم) علاقه خاصی به بازی با هم‌جنسان خود دارند.

ب) پردازش مفهومی مربوط به دوره نوجوانی است.

پ) در دوره نوجوانی به‌دلیل تغییرات فیزیولوژیکی و هورمونی تحریک‌پذیری نوجوانان افزایش می‌یابد و حالات هیجانی آن‌ها به سرعت تغییر می‌کند.

ت) کودکان در ابتدا هیچ تصویری از کار خوب و بد ندارند به همین دلیل مسئول رفتار خود نیستند ولی در کودکی دوم به بعد به نیت افراد توجه می‌کنند. (صفحات ۴۵ تا ۶۰)

۱۲۷. گزینه ۴ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) سبک پردازش و انتظارات افراد باعث می‌شود تا محرک‌های خاصی انتخاب شود منتظر دوستان باشیم، هر فرد را ببینیم فکر می‌کنیم اوست.

(۲) اولین منبع توجه، حواس است. در باغ، محرک‌های بیرونی زیادی هست که توجه را جلب می‌کند.

(۳) میوه‌های آفت‌زده یکی از محرک‌های بیرونی است که حواس را تحریک می‌کند و افراد آن را می‌بینند نه یک شخص خاص.

(۴) آقای توحیدی اطلاعاتی درباره باغداری در حافظه خود داشته که متوجه علت آفت شده است. (ص ۷۲)

۱۲۸. گزینه ۲ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) شرایط متنوع و جذاب محرک‌ها ایجاد تمرکز می‌کند؛ مثال فرش دستباف زیبای ایرانی که دارای نقوش چشم‌انداز است در مقایسه با زیرانداز ساده موجب تمرکز بیشتری می‌شود.
- (۲) دیدن تصاویر تبلیغاتی، زمینه ذهنی تماشاگران را برای خرید بعدی آماده می‌کند که به این پدیده آماده‌سازی می‌گویند.
- (۳) آشنایی نسبی با محرک از عوامل مانع تمرکز است.
- (۴) اگر محرک به دفعات متعدد ارائه شود خوگیری شکل می‌گیرد نه تمرکز (ص ۷۵)

۱۲۹. گزینه ۳ درست است.

روان‌شناسان گشتالت اعتقاد داشتند کل بیشتر از مجموع اجزا است از نظر آن‌ها، کل علاوه بر مجموع اجزاء شامل روابط بین اجزاء هم می‌شود که از جمع اجزا به دست نمی‌آید. (ص ۸۳)

۱۳۰. گزینه ۱ درست است.

- منظور از اصل زمینه و شکل این است که ادراک ما از یک شکل تحت تأثیر زمینه‌های مختلف تغییر می‌کند.
- در جست‌وجو اگر محرک ویژگی خاص و منحصر به فردی داشته باشد، یافتن آن محرک آسان‌تر است.
- اصل استمرار می‌گوید ما گرایش داریم اشکال را به صورت متصل و پیوسته ببینیم نه منقطع و غیر پیوسته.
- در جست‌وجو برای پیدا کردن محرک هدف اگر عوامل انحرافی (سایر محرک‌ها) کم باشند آسان‌تر خواهد بود. مثال: یافتن خودروی خود در یک پارکینگ خلوت.

بررسی گزینه‌ها:

- (۲) نادرست است؛ اصل مجاورت: وقتی چند شیء در کنار یکدیگر باشند ما آن‌ها را به صورت یک گروه ادراک می‌کنیم. اصل تکمیل: ما تمایل داریم اشکال ناقص را به صورت کامل ببینیم.
- (۳) نادرست است؛ اصل مشابهت: ما معمولاً تمایل داریم اشیاء را براساس شباهت آن‌ها در یک مقوله طبقه‌بندی کنیم.
- (۴) نادرست است؛ زیرا در ردیابی درست علامت محرک هدف یعنی محرکی (علامتی) را که حاضر است، انتخاب می‌کنیم. (صفحات ۷۷ تا ۸۵)

۱۳۱. گزینه ۲ درست است.

- رمزگردانی به انواع شنیداری، دیداری و معنایی تقسیم می‌شود.
- در رمزگردانی دیداری از طریق چشم و دیدن، مطالب را یاد می‌گیریم مانند پیدا کردن یک مسیر.
- در رمزگردانی شنیداری از طریق گوش و شنیدن مطالب را یاد می‌گیریم. در مثال دوم مهین با تکرار شماره تلفن در ذهن خود (شنیدن) آن را به خاطر می‌سپارد.
- در رمزگردانی معنایی اطلاعات را با اطلاعات قبلی یاد گرفته شده و موجود در حافظه ارتباط می‌دهیم و آن‌ها را به خاطر می‌سپاریم. (ص ۹۲)

۱۳۲. گزینه ۴ درست است.

- حافظه کاری دو کارکرد مهم دارد: ۱- مطالبی را که به مدت کوتاهی لازم داریم، ذخیره می‌کند ۲- فضای کار برای فعالیت جاری ذهن فراهم می‌کند.
- اطلاعات در حافظه حسی بدون توجه برای مدت نیم‌ثانیه وارد می‌شود.
 - حافظه رویدادی دربرگیرنده تجربه مشخصی است که به یک زمان و مکان مشخصی مربوط می‌شود.
 - در حافظه معنایی دانش عمومی ذخیره می‌شود. (صفحات ۹۴ تا ۹۸)

۱۳۳. گزینه ۲ درست است.

بهترین شیوه کنترل اثر گذشت زمان، مرور اطلاعات در زمان مناسب است. بهترین زمان مرور مطالب، چند ساعت بعد از یادگیری است. (صفحات ۱۰۰، ۱۰۱، ۱۰۶)

۱۳۴. گزینه ۱ درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) علاوه بر نشانه بیرونی (در کنار یکدیگر قرار دارند) ارتباط معنایی هم دارند؛ زیرا دریا آبی رنگ است (نشانه درونی)
- (۲) جنگل و استکان فقط نشانه بیرونی دارند (کنار هم آمده‌اند).
- (۳) برای بازیابی اطلاعات از حافظه نشانه‌های درونی، کارآمدتر از نشانه‌های بیرونی است.
- (۴) شیر و جنگل علاوه بر نشانه‌های درونی، نشانه بیرونی هم دارند که فقط نشانه درونی ذکر شده است. (ص ۱۰۴)

۱۳۵. گزینه ۳ درست است.

بسط معنایی یعنی بیان مثال‌های مختلف برای فهم مطلب. راه رفتن، یادداشت‌برداری، برجسته کردن مفاهیم، خلاصه‌نویسی، رسم نمودار بسیار مفید است. (استفاده از چند روش حرکتی).
رمزگردانی بیشتر مطالب به صورت شنیداری است اگر همین مطالب به صورت دیداری هم رمزگردانی شوند، رمزگردانی قوی‌تر می‌شود.
(مطالعه چندحسی) (صفحات ۱۰۵ تا ۱۰۸)

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان نقش آموزش کشور

بسمه تعالی

قابل توجه دانش آموزان پایه دهم، یازدهم و دوازدهم

فیلم‌های آموزشی ویژه جمع‌بندی تشریحی دروس اختصاصی نیمسال اول

گروه‌های آزمایشی علوم ریاضی و فنی و علوم تجربی

با اهدای سلام و آرزوی سلامتی برای دانش آموزان ساعی و کوشای سراسر کشور، به اطلاع می‌رساند شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان سازمان سنجش آموزش کشور در راستای اجرای عدالت آموزشی و کمک به ارتقاء سطح علمی دانش‌آموزان **مجموعه فیلم‌های آموزشی ویژه جمع‌بندی تشریحی دروس اختصاصی نیمسال اول** در گروه‌های آزمایشی علوم ریاضی و فنی و علوم تجربی را در سایت آموزشی «**سنجشینه**» به صورت **رایگان** ارائه نموده است. لذا داوطلبان گروه‌های فوق می‌توانند با مراجعه به سایت **سنجشینه** به نشانی www.sanjeshine.com نسبت به مشاهده فیلم‌ها اقدام نمایند.

شرکت تعاونی خدمات آموزشی

کارکنان سازمان نقش آموزش کشور

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان بنیاد آموزش کشور

آموزش در مدار آزمون

سانجشینه

مجموعه فیلم‌های آموزشی
ویژه پایه‌های دهم، یازدهم، دوازدهم
و داوطلبان کنکور

ریاضی - تجربی

www.sanjeshine.com